

AGRO

MEDIA
Publicație Periodică a Federației Naționale
a Agricultorilor din Moldova "AGROinform"

Nr. 4 (50), 20 martie 2009

inform

AGROinform a anunțat prioritățile sale pentru viitor

acestea vor fi abordate sistemic, conform necesităților concrete
ale fermierilor și antreprenorilor rurali

Principalele realizări ale
Federației Naționale a
Agricultorilor din Moldova
AGROinform țin de produsele
oferite, majoritatea dintre care

sunt de unicat pentru piața servi-
ciilor în domeniul consultanței
agricole din Moldova. Aceste
realizări au fost prezentate în
cadru Conferinței Naționale a

Membrilor Federației Naționale a
Agricultorilor din Moldova
AGROinform, desfășurată la 3
martie curent.

Continuare în pag 6-7

Moara zvonurilor

Nu există un mediu mai prielnic pentru zvonuri decât vremurile vitrege, când
omul pe cât de precaut și indecis este, pe atât de credul.

Vlad BERCU

Această de stare de fapt nu le scapă profitorilor.
Chiar zilele trecute au încercat să clatine piața va-
lutară. În amiaza zilei câteva case valutare nu aveau
euro și dolari. Înainte ca valuta în aceste case să se
epuizeze, un zvon sumbru s-a răspândit, transfor-
mat într-o mare „știre” de moara zvonurilor - „leul
se prăbușește”.

Lumea băgată în sperieți de zvonul ce a început
să cuture prin târg s-a trezit peste noapte cu același
leu puternic și o piață la fel de calmă ca și înainte. Nici
chiar declarația Băncii Naționale, care a reacționat
rapid, ci însăși starea pieței a adus calmul.

„Situația pe piața valutară internă din ultimele
câteva zile este caracterizată de o cerere sporită de
valută străină, alimentată de unele expuneri ne-
profesioniste și nefondate din punct de vedere eco-
nomic apărute în presă, care au drept consecință des-
tabilizarea situației pe piața respectivă”, a declarat
BNM.

BNM a atenționat populația să nu se lase in-
fluențată de agiotajul neîntemeiat de pe piața valutară
internă, susținut de declarațiile nejustificate ale unor
analști economici. Mă îndoiesc că declarația unui sau

fie chiar și a doi analști economici ar putea să schimbe
situația pe piață. Alții trag sforile și alții sunt profi-
torii. Ceea ce, cred, ar trebui să ne deranjeze mai mult
sunt declarațiile unor concurenți electorali, parașutați
în scrutin din înalte funcții de stat, care ne sperie cu
apocalipsa leului după 5 aprilie sau aberațiile, în care,
sunt siguri, nici cei care le scriu nu cred, că rezervele
valutare sunt completate cu valută falsă. Aceste de-
clarații nu fac altceva decât să toarne apă la moară
zvonurilor. Că există probleme se vede din statisti-
cile oficiale. Nu trebuie să fii nici analist, dar nici ban-
cher ca să vezi cam încotro merg lucrurile. Dar, re-
pet ceea ce am afirmat nu o singură dată, cel mai prost
sfetnic în aceste vremuri ar fi panica și neîncrederea.
Închipuiți-vă un conducător auto într-o situație de
accident. Ce ar trebui să facă el? Să fie calm. Să apre-

O construcție reușită începe de la alegerea corectă

pag. 3

Producătorii agricoli reduc cheltuielile pentru a supra- viețui

pag. 4

Băncile comerciale sunt dispuse să reeșaloneze datoriile creditare ale agricultorilor

pag. 5

Alegerea corectă a premergătorilor asigură economii considerabile și recolte mai calitative

pag. 8

cieze rapid și corect situația. Să găsească la fel de ra-
pid soluția cea mai bună. Panica nu te duce altundeva
decât la pierdere.

Ne aflăm acum în situația omului care trebuie să
judece la rece și să nu se lase atras de agiotaj, indi-
ferent de cine este provocat. Și e foarte trist că ridică
panica tocmai acei care știu foarte bine cum stau lu-
crurile. Afirmăm acum câteva săptămâni că, deși arată
o scădere pe unele segmente, datele pe sistemul ban-
car inspiră optimism. Capitalul de gradul I al bănci-
lor este în creștere și astfel confirmă capacitatea de
rezistență a sistemului la eventualele dificultăți fi-
nanciare de proveniență internă sau externă. În ia-
nuarie rata de creștere a indicatorilor de lichiditate
a băncilor a fost pe plus. Respectarea de către bănci
a indicatorilor lichidității relevă că acestea dispun de
surse adecvate de finanțare pentru acoperirea ne-
cesităților atât pe termen lung, cât și pe termen scurt.

Ceea ce ar trebui să știe fiecare din noi este că
atunci când ne lăsăm prinși de agiotaj, nu câștigăm
nimic dacă ne retragem banii sau schimbăm leul pe
euro, dimpotrivă pierdem, uneori chiar prea mult,
câștigă cei care provoacă acest agiotaj.

vladbercu@businessexpert.md

Stocurile producătorilor de cartofi monitorizați de AGROinform constituie circa 45 mii tone

Federația AGROinform susține că producătorii de cartofi din Moldova mai dețin circa 45 mii tone de producție autohtonă, care urmează să fie comercializată în piețele autohtone.

Potrivit unui studiu de preț efectuat printre producătorii de fructe și legume, legumicultorii din raionul Drochia au anunțat că dețin rezerve de 11,5 mii tone de cartofi. La Căușeni stocurile sunt

de peste 30 mii tone. Prețul anunțat de producătorii de cartofi este de 3,5-5,5 lei pentru un kilogram. Totodată, cartofii se vând pe piață cu 3,5-4 lei pentru un kilogram. Cei mai scumpi cartofi comercializați de producători sunt bulbii pentru semințe.

Insuficiența de cartofi de pe piața internă este completată de importuri, preponderent, din Polonia.

Compania SGS Moldova

Membru al Grupului Internațional SGS - Lider Mondial și Inovator în domeniul inspecției, verificării, testării și certificării oferă pentru producători, exportatori, importatori, și distribuitori servicii în următoarele domenii:

- Agricultură (Inspecția, expertiza și verificarea calității, cantității și conformității produselor agricole, precum și cele obținute prin prelucrarea lor, inclusiv: cereale (grâu, orz, mazăre, porumb), oleaginoase (semințe de floarea soarelui, soia, rapiță), furaje (borhot de sfeclă, șroturi, tărâțe)
- Testarea mărfurilor de larg consum (Inspecția, expertiza și verificarea calității, cantității și conformității următoarelor tipuri de produse: zahăr, tutun, carne și produse din carne, uleiuri pentru alimentație, pește și produse din pește, lapte și produse lactate, vinuri și materiale vinicole, sucuri, conserve, etc.)
- Petrol, gaze și produse chimice (Inspecție, verificare certificare și expertiză)
- Minerale (Inspecție, verificare, certificare și expertiză)
- Certificarea sistemelor de management al calității conform standardelor internaționale ISO 9001, ISO 22000; ISO 14001, ISO 27001; OHSAS 18001, HACCP, IFS
- Certificarea ecologică a producției agricole, producției vegetale, producției animalieră, producției de acvacultură, producției apicole, culturile sălbatice
- Certificarea GLOBALGAP a fructelor și legumelor, produselor cerealiere și oleaginoase, flori și plante ornamentale, material săditor, producție animalieră (ovine, vaci de lapte, porcine, păsări), producție de acvacultură
- Programul Collateral Management (SGS este garant sigur și efectuează controlul constant al mărfurilor depuse în gaj pentru acordarea creditelor bancare)
- Certificarea conform standardelor GOST și GOST R pentru exportul în Rusia
- Verificarea, inspecția, certificarea și supravegherea mărfurilor în portul Reni
- Training și instruire în domeniile certificării sistemelor de management al calității conform standardelor internaționale, agricultura ecologică și GLOBALGAP.

Str. M. Eminescu, 7 MD-2009 Chisinau, Republica Moldova

Tel. : (+37322) 22 83 83 ; 22 10 13

Fax : (+37322) 22 50 66

E-mail : sgs.moldova@sgs.com

www.sgs.com

WHEN YOU NEED TO BE SURE

SGS

Legumele proaspete comercializate pe piața internă sunt în exclusivitate de import

Ardeii dulci, ciupercile, vinetele, castraveții și roșiile comercializate pe piața internă sunt în exclusivitate de import. În comparație cu țările vecine, România și Ucraina, care au scos în piețe legume proaspete, producătorii din Moldova anunță că legume autohtone vor apărea în piețele moldovenești doar la finele lunii aprilie.

Potrivit unui raport al Federației AGROinform, nici un producător din cele 12 raioane monitorizate nu are pentru vânzare legume proaspete de seră.

În același timp, potrivit unui studiu de preț al Federației, legume proaspete de seră sunt prezente, cu o periodicitate diferită, în mai multe piețe agro din țară, cu excepția pieței de la Chișinău, unde ardeii dulci, ciupercile, vinetele, castraveții și roșiile au fost în vânzare permanent, în pofida perioadei reci a anului.

Astfel, ardeii dulci sunt comercializați în prezent cu 24-35 lei/kg, castraveții – 14-20 lei/kg, ciupercile – 29-35 lei/kg, roșiile – 14-18 lei/kg și vinetele – cu 23 lei pentru un kilogram.

Federația Agrigultorilor AGROinform prezintă prețurile zilnice angro la fructe și legume pe 5 piețe din Moldova

Prețuri la unele produse agricole colectate la 27 februarie 2009

Informația zilnică despre prețuri o puteți accesa pe www.agravista.md

Denumirea produsului	Piața agricolă Edineț			Piața angro Bălți			Piața angro Chișinău (Albișoara)			Piața agricolă Ungheni			Piața agricolă Cahul		
	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu	Preț minim	Preț maxim	Preț mediu
Legume															
Ardei dulce	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	25,00	38,00	26,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Cartofi	2,50	4,00	3,00	1,90	3,50	3,20	4,00	4,50	4,20	4,00	4,50	4,50	3,50	5,00	4,50
Castraveți	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15,00	17,00	16,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ceapă galbenă	2,50	2,50	2,50	2,20	2,50	2,20	2,50	3,50	3,00	2,50	3,00	2,50	2,00	2,80	2,50
Ciuperci Champignon	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	40,00	40,00	40,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Morcov	1,00	2,50	1,50	3,50	4,50	4,00	3,00	7,00	4,00	4,50	5,50	4,50	2,00	3,00	3,00
Ridiche neagră	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,50	5,00	5,00	0,00	0,00	0,00	4,50	4,50	4,50
Roșii de seră	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15,00	17,00	17,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Sfeclă de masă	1,00	1,50	1,00	1,20	1,50	1,20	1,50	2,50	2,00	3,50	5,50	3,50	2,00	2,00	2,00
Usturoi	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	17,00	20,00	18,00	0,00	0,00	0,00	9,00	10,00	9,00
Varză	0,70	1,00	1,00	1,00	1,20	1,20	1,50	1,50	1,50	2,50	3,00	2,50	1,50	1,50	1,50
Varză conopidă	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	15,00	15,00	15,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Varză de pechin	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,00	13,00	12,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vinete	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	28,00	28,00	28,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Fructe															
Mere Golden	0,00	0,00	0,00	3,00	4,00	3,50	4,00	6,00	5,00	5,00	6,00	5,00	3,00	5,00	4,00
Mere Idared	1,50	2,50	2,00	3,00	3,50	3,00	5,00	6,00	5,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Mere Rihard	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4,00	5,00	4,50	5,00	6,00	5,00	0,00	0,00	0,00
Miez de nucă	20,00	30,00	25,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,00	30,00	25,00	0,00	0,00	0,00
Portocale	15,00	15,00	15,00	13,00	13,00	13,00	13,00	14,00	13,00	0,00	0,00	0,00	13,00	13,00	13,00
Prune uscate	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20,00	20,00	20,00	20,00	25,00	20,00	0,00	0,00	0,00
Struguri albi de masă	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13,00	20,00	20,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Struguri de masă Moldova	0,00	0,00	0,00	9,00	9,00	9,00	14,00	14,00	14,00	10,00	10,00	10,00	0,00	0,00	0,00
Struguri roșii de masă	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14,00	21,00	21,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

O construcție reușită începe de la alegerea corectă

Primăvara bate la ușă și revine la viață sezonul de construcții. În această perioadă crește considerabil numărul clienților care apelează la asistența companiilor de construcții. Doar că, de regulă, nu toți clienții sunt siguri care sunt pașii ce trebuie întreprinși pentru a iniția construcția unui obiectiv sau altul. Nu toți știu care sunt documentele necesare, cât timp și efort va dura obținerea lor, cât va dura construcția propriu-zisă și când își vor putea continua activitățile planificate. Pentru a oferi răspunsuri la aceste și la multe alte întrebări, am solicitat un interviu adjunctului directorului general al companiei de construcții „Liga2”, Mihail Cosinici.

Construcțiile reprezintă un domeniu de activitate complex, care presupune investiții pe termen lung, iar recuperarea surselor investite decurge mai lent decât în alte domenii. În aceste situații, reducerea duratei lucrărilor de construcție este foarte convenabilă Comanditarului din toate punctele de vedere. Pentru ca lucrările să nu dureze ani de zile, este necesar de a ține cont de toate etapele necesare, precum și cerințele existente.

De regulă, perioada convenită pentru lucrările de construcție este divizată, convențional, în etapa de obținere a documentelor pentru proiectarea obiectivului, proiectarea propriu-zisă, nemijlocit activitățile de construcție și darea în folosință a obiectivului finalizat. Actualmente, în țară, întreg procesul durează aproximativ doi ani, în funcție de gradul de complexitate și de anvergura proiectului.

Recent, Guvernul a avizat pozitiv un proiect de lege care simplifică procedura de obținere a autorizațiilor pentru construcții și reduce termenele de la 292 de zile până la 206. Se estimează că, pe viitor, orice antreprenor va putea obține toate documentele permise în decurs de 186 de zile.

Întrebare: Domnule Cosinici, ce stă la baza procesului de construcție? Ce documente este necesar de pregătit?

Răspuns: Totul începe de la idee. În primul rând, necesită atenție toate întrebările ce țin de lotul de teren planificat pentru construcție. Comanditarul trebuie să dispună de toate actele pentru acest lot, iar terenul trebuie să corespundă conceptului. Comanditarul poate apela la asistența calificată a proiectanților, care îl vor ajuta să elaboreze o schiță a viitorului obiectiv de construcție, în strictă co-

respundere cu normele din domeniu.

Ulterior, cu această schiță, Comanditarul trebuie să se adreseze la departamentul arhitectură al Primăriei, unde trebuie să obțină certificatul de urbanism. Abia după obținerea acestui document, pot fi inițiate, nemijlocit, lucrările de proiectare a obiectivului concret. Etapa de proiectare este una destul de voluminoasă, atât din punct de vedere al timpului necesar, cât și al cheltuielilor. Este obligatorie verificarea proiectului de către experți, pentru ca toată documentația de proiect să corespundă tuturor cerințelor și normelor în vigoare. După această verificare, antreprenorul trebuie să obțină autorizația de construcție. Pentru eliberarea acestui act, este important ca toată documentația de proiect să fie aprobată și urmează a fi încheiat un contract cu o companie de construcții autorizată pentru efectuarea lucrărilor solicitate.

În același timp, antreprenorul va trebui să asigure un control tehnic și de autor al întregului proces de construcție. Pentru aceasta, Comanditarul trebuie să apeleze la serviciile specialiștilor. Însăși lucrările de construcție trebuie să corespundă documentației de proiect. Nemijlocit, lucrările de construcție-montaj reprezintă cel mai important proces, care depinde de o multitudine de factori. Etapa finală este darea obiectivului în folosință.

Î: La ce etapă Comanditarul poate apela la serviciile companiei „Liga2”? Ar putea colaboratorii companiei pe care o reprezentați contribui la perfectarea documentelor menționate mai sus? Și, dacă ne puteți spune, din experiență proprie, întotdeauna antreprenorii respectă legislația în domeniul construcțiilor?

R: Trebuie să menționez că, unul din

flagelele societății noastre sunt anume construcțiile neautorizate. Conform legislației, în primul rând este necesar de obținut autorizația de construcție, după care de trecut nemijlocit la lucrări. Însă, deseori se întâmplă exact invers – mai întâi se începe construcția, după care începe legalizarea.

Ținând cont de toți factorii și de toate etapele de construcție, compania „Liga2” poate oferi Comanditarului asistență profesionistă pornind de la etapa apariției ideii, adică de la zero, și până la momentul dării obiectivului finalizat în folosință. Compania noastră dispune de toate autorizațiile necesare pentru lucrările de construcție-montaj. La fel, specialiștii noștri vor acorda întreaga asistență necesară în soluționarea întrebărilor curente ce țin de obținerea actelor necesare la orice etapă a construcției.

Î: Compania „Liga2” folosește în procesul de construcție așa-numitele sandwich panele. Vă rog să oferiți mai multe detalii despre acestea. Care sunt avantajele sandwich paneelelor în comparație cu alte materiale de construcție?

R: Actualmente, compania „Liga2” propune edificarea obiectivelor din construcții metalice, cu utilizarea sandwich paneelelor, ceea ce permite diminuarea considerabilă a perioadei de construcție. Este evident, cu cât mai repede va fi construit obiectivul, cu atât mai repede vor fi recuperate cheltuielile de construcție și obiectivul va începe să aducă venit. Pentru construcția centrelor comerciale, spălătoriilor auto, frigiderelor, centrelor auto, spațiilor pentru birouri, gheretelor, hangarelor, cabanelor și a altor obiective, sandwich paneele sunt materialul ideal. Acestea prezintă avantaje nete în com-

Mihail COSINICI: Compania „Liga2” poate oferi Comanditarului asistență profesionistă pornind de la etapa apariției ideii, adică de la zero, și până la momentul dării obiectivului finalizat în folosință

parație cu alte materiale de construcție tradiționale: nu sunt costisitoare, sunt mai ușoare, prezintă comoditate la transportare, montare și demontare, calități înalte de conservare a energiei, rezistență la temperatură și umiditate, prezintă calități bune de izolare fonică, la fel ca și cele biologice și ecologice, rezistență mecanică și chimică, cheltuieli minime de exploatare. Calitățile sandwich paneelelor se datorează, în mare parte, umpluturii folosite la fabricarea acestora. Compania „Liga2” propune două tipuri de umplutură – penopolisterol de marca Penox și vată minerală Paroc. În funcție de destinația obiectivului se alege umplutura potrivită pentru sandwich paneele.

Î: Din câte cunosc, compania pe care o reprezentați planifică și construcția unei uzine pentru producerea grinzilor ondulate. Prin ce este remarcabil acest produs și cum utilizarea lui poate spori calitatea lucrărilor de construcție și să micșoreze durata lucrărilor?

R: Atunci când antreprenorul contractează construcția unui obiectiv din construcții metalice, evident, el dorește ca edificiul să coste mai puțin, dar după ca-

litate să nu fie mai prejos decât cele din alte materiale sau chiar să le depășească. În acest sens, utilizarea grinzilor ondulate permite micșorarea masei construcțiilor structurale cu 25%, fapt pentru care utilizarea acestora este foarte avantajoasă din punct de vedere economic.

Grinda ondulată este foarte rentabilă la folosirea între două deschideri largi (reazeme vecine) – lungimea ei întotdeauna corespunde cerințelor fiecărui proiect în parte. Utilizarea grinzilor ondulate permite economisirea materiei prime – până la 40 la sută – în comparație cu construcțiile metalice tradiționale. Grație unui aspect exterior original, grinda ondulată poate deveni și un element distinctiv de design.

În concluzie, aș vrea să menționez că primăvara este nu doar debutul sezonului de construcții, dar și începutul unui nou ciclu al vieții. Deoarece încă sunt proaspete emoțiile de la început de primăvară, în numele bărbatilor companiei „Liga2” vreau să aduc sincere felicitări și urări de bine pentru Femeile noastre dragi. Numai Femeia poate aduce în orice casă căldură, confort și armonie. Fiți fericite și iubite!

Irina BORTOVA

Grație unui aspect exterior original, grinda ondulată poate deveni și un element distinctiv de design

Calitățile sandwich paneelelor se datorează, în mare parte, umpluturii folosite la fabricarea acestora

Agricultura rămâne extrem de vulnerabilă la efectele crizei

Producătorii agricoli reduc cheltuielile pentru a supraviețui

AGROinform propune statului măsuri concrete pentru redresarea situației

Un număr mare de întreprinderi din sectorul agrar au fost afectate direct de efectele crizei, fiind nevoite să recurgă la diminuarea cheltuielilor, atestă rezultatele unui studiu efectuat de experții Federației AGROinform. Această situație a provocat o reacție în lanț, lovind și în sectoarele conexe agriculturii.

Iurie Hurmuzachi, vicedirector al AGROinform, care a prezentat rezultatele studiului la Conferința membrilor Federației, a precizat că analiza a fost efectuată pe un eșantion de 30 de întreprinderi agricole care gestionează, în total, 16 170 ha de terenuri, precum și de 7 întreprinderi furnizoare de produse fitosanitare.

Întreprinderile din agricultură nu pot recupera banii pentru producția livrată

Potrivit sursei citate, una din principalele probleme cu care se confruntă în prezent întreprinderile din sectorul de producere primară sunt restanțele pentru producția livrată, care se cifrează, în medie, la 755 mii lei pentru fiecare întreprindere sau 1261 de lei/ha.

Din cele 30 de întreprinderi analizate doar 18 au efectuat tranzacții de comercializare în ultimele cinci luni, stocurile fiind evaluate la 784 mii lei pe întreprindere sau 1308 lei/ha. În același timp, datoriile pe termen scurt se ridică la 393 mii de lei/întreprindere (655 lei/ha). Și numai trei din cele 30 de întreprinderi analizate dispun de mijloace financiare pe conturi de decontare. Mai mult de jumătate din acest întreprinderi (16) au fondurile fixe gajate și numai două dintre ele planifică investiții capitale pentru anul curent.

Ca urmare, 24 din 30 de întreprinderi planifică reducerea nivelului de salarizare cu 20-50% în viitorul apropiat, inclusiv introducerea parțială a plăților în natură.

O altă măsură pentru reducerea cheltuielilor în aceste condiții este micșorarea suprafețelor cultivate, măsură anunțată de 10 întreprinderi agricole, diminuarea planificată fiind de cel puțin 20%.

Toate întreprinderile vizate de studiu au anunțat că, în acest an, intenționează să reducă utilizarea fertilizanților cu 25-100%, a pesticidelor cu 50-60%, iar a combustibilului – cu 25-35%.

Furnizorii prognozează scumpiri și reduceri de vânzări

Iurie Hurmuzachi a menționat că o situație complicată se atestă și în sectorul de aprovizionare cu mijloace de producție.

Potrivit vicedirectorului AGROinform, din cele 7 întreprinderi analizate, în februarie curent întreprinderile de aprovizionare și-au recuperat datoriile de producători în proporție de 75 la sută. Pentru comparație, în februarie 2008, nivelul de recuperare a datoriilor pentru producția livrată a constituit 96%.

În condițiile actuale, furnizorii prognozează o scumpire a produselor fitosanitare cu aproximativ 7 la sută și o reducere cu circa 30% a volumului vânzărilor.

Un alt aspect analizat în studiul efectuat de experții AGROinform a vizat sectorul financiar și influența lui asupra sectorului agroalimentar. Influența a fost directă și, în majoritatea cazurilor, restrictivă. Sistemul financiar a fost caracterizat prin stabilitate pe parcursul anului 2008, ea fiind atinsă prin măsuri de diminuare a riscurilor. Ca urmare, s-a ajuns la diminuarea finanțării persoanelor fizice și juridice, datorită condițiilor de creditare dure – rata dobânzii de 19-25% și mărimea gajului, care inițial a fost stabilită la plus 30-40%, ulterior ajungând la plus 50-80% de la mărimea creditului.

Pe parcursul anului trecut, agenții economici din Moldova au exportat producție agroalimentară în valoare de 628 mln USD, în timp ce importurile au fost cu 36 de milioane mai mari – 664 mln USD.

Chiar dacă în anul trecut producția

tehnic pare și mai sumbră. Din cauza secetei din 2007 a scăzut considerabil șeptelul de animale, astfel încât producția de carne în 2008 s-a micșorat cu 23%, iar importurile s-au dublat.

Recomandări anticriză

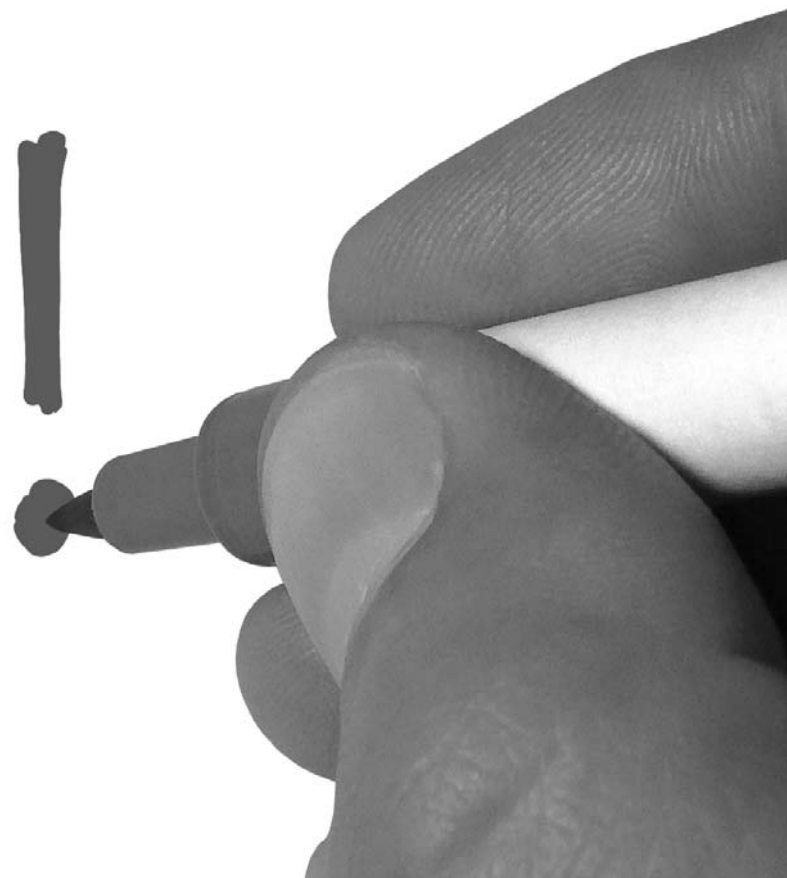
Pentru a depăși situația actuală și pentru a asigura condiții minim necesare de dezvoltare a sectorului agrar, Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform a formulat o serie de recomandări.

Acestea vizează:

- Reducerea la maximum a exodului monetar din sectorul real de producere prin: reeșalonarea datoriilor agenților economici față de buget, revizuirea condițiilor de rambursare a creditelor prin intervenția statului în calitate de garant;
- Stimularea exporturilor prin: deprecierea controlată a valutei naționale, simplificarea procedurilor de export;
- Stimularea creditării sectorului prin: subvenționarea ratei dobânzii, atragerea fondurilor pentru creditare din asistența internațională;
- Elaborarea unui program complex pentru dezvoltarea sectorului zootehnic în scopul ameliorării situației pe piața internă de cereale și diminuarea importului de carne.

I. HURMUZACHI:
Pentru a depăși situația actuală și pentru a asigura condiții minim necesare de dezvoltare a sectorului agrar, Federația Națională a Agricultorilor din Moldova AGROinform a formulat o serie de recomandări.

globală de cereale s-a dublat, iar la legume a crescut cu 50% în comparație cu anul 2007, exporturile au fost minime. Astfel, în ianuarie 2009, stocurile de grâu constituiau 963 mii de tone sau 75 la sută din toată producția globală de cereale. Din cele 1286 mii tone de cereale recoltate în 2008, au fost exportate doar 5 la sută. O situație puțin mai favorabilă a fost în cazul floarea-soarelui. Din producția globală de 380 mii de tone au fost exportate 14%, în timp ce 73% de floarea-soarelui rămâne în stocuri. Pe acest fundal, situația în sectorul zoo-

Băncile comerciale sunt dispuse să reeșaloneze datoriile creditare ale agricultorilor

Băncile comerciale sunt dispuse să înceapă procedura de reeșalonare a datoriilor creditare ale producătorilor agricoli și dispun de portofoliul de credite în volumul necesar pentru asigurarea cerințelor acestora, se spune într-un comunicat al Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare (MAIA).

În cadrul unei ședințe cu participarea factorilor de decizie de la Minister, Agenția Agroindustrială „Moldova-Vin”, Banca Națională, a reprezentanților băncilor comerciale și producătorilor a fost menționat că „în condițiile insuficienței de mijloace financiare, devine problematică procurarea produselor petroliere, a fertilizanților, produselor de uz fitosanitar, a materialului semincer, necesare pentru efectuarea lucrărilor de primăvară”,

Scopul întrunirii date l-a constituit examinarea tuturor posibilităților de redresare a situației create, inclusiv acordarea noilor credite bancare, reeșalonarea datoriilor creditoare ale producătorilor agricoli, deblocarea conturilor, restructurarea creditelor etc.

De asemenea, a fost pusă în discuție problema achitării întreprinderilor de procesare față de furnizorii de materie primă, în special, a fabricilor de vin față de producătorii de struguri, care, la moment, mai au de achitat cca 200 mln lei din cele 700 mln lei datorii.

În acest sens, părțile au convenit să întreprindă toate măsurile, astfel încât să acorde prioritate salarizării

lucrătorilor și efectuării la timp și calitative a campaniei de primăvară.

În cadrul discuțiilor, participanții au reiterat importanța conlucrării constructive dintre sistemul bancar și sectorul real întru conturarea unor soluții de depășire a situației create în sectorul alimentar și au convenit ca în următoarele 7-10 zile fiecare agent economic și persoană fizică să discute cu filialele băncilor comerciale din teritoriu, pentru a stabili individual modalitatea de conlucrare dintre aceștia.

În alt context, pentru efectuarea calitativă a lucrărilor de primăvară au fost întreprinse alte măsuri:

- Printr-o indicație comună a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, Inspectoratului Principal Fiscal de Stat, Casei Naționale de Asigurări sociale și Companiei Naționale de Asigurări din Moldova s-a cerut organelor teritoriale din subvenționare acestora să creeze în comun comisii mixte în scopul examinării posibilităților de retragere temporară a dispozițiilor privind suspendarea operațiunilor la conturile bancare;

- Au fost achitate toate subvențiile pe anul 2008 și a început subvenționarea pe anul 2009, astfel fiind puse în circulație peste 200 mln lei;

- S-au finalizat licitațiile în raioane și a început procurarea a 40 mii tone de grâu furajer la un preț de pînă la 1,1 lei etc.

Conform datelor Băncii Naționale, soldul creditelor acordate în ramurile viticulturii, vinificației și comerțului cu produse vitivinicole, la data de 31 decembrie 2008 au constituit 1417,1 mln lei.

AVIZ

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare invită operatorii economici interesați pentru participare la concursul prin oferta de preț nr. 509 OP/09 din 25.03.2009, pentru achiziționarea serviciilor de transport. Anunțul de organizare a concursului a fost publicat în Buletinul de Achiziții Publice nr. 18-09 din 13.03.2009.

Informații de contact: 211-553

Locul eliberării documentelor și desfășurării concursului: mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 162. Termenul de depunere a ofertelor: 25 martie 2009, ora 09.30. Termenul de desfășurare a concursului: 25 martie 2009, ora 10.00.

Cantitatea de semințe stocată este suficientă pentru lucrările de primăvară

Conform datelor parvenite din teritoriu la 16 martie 2009, din necesarul de 38302,5 tone de semințe a culturilor de primăvară, sunt depozitate 40975,3 tone, sau 107 la sută.

Actualmente, a fost controlată și certificată o cantitate de 39210,3 tone, sau 95,7 la sută din semințele depozitate. Specialiștii direcțiilor raionale efectuează controlul depozitării, păstrării și condiționării semințelor culturilor de câmp, legumicole, bostănoase și cartof destinate semănatului în primăvara anului curent. Sunt prelevate probe și la moment se efectuează testarea și certificarea calității semințelor în toate laboratoarele a fostului Inspectorat de Stat pentru Semințe și în laboratorul central a I.S. „Centrul de Stat pentru Certificarea Materialului Semincer”.

Sunt suficiente semințe de orz de primăvară, porumb pentru boabe și siloz, floarea-soarelui și sfeclă de zahăr. În proporție de 95 la sută suntem asigurați

cu semințe de ovăz, grâu de primăvară, soia, esparcetă, altele (măzăriche de primăvară, ierburi de un an, hrișcă, rapiță de primăvară etc.).

La un nivel mai scăzut suntem asigurați cu semințe de lucernă la 93,5 %, de sfeclă furajeră la 76 %, fasole, mazăre boabe și de grădină la 87%, porumb zaharat la 54,5%, legume cu semințe mărunte la 80,2%, bostănoase cu 84,2%, cartof pentru reproducere cu 59,42% și cartof pentru consum cu 85,9%.

Au fost comercializate și exportate 819 tone semințe hibride de porumb și circa 200 tone de semințe de floarea-soarelui.

Pentru remedierea deficitului de semințe la unele culturi și în scopul reînnoirii și schimbului de soiuri și hibrizi, conform programului de producere a semințelor, actualmente 19 agenți economici efectuează importuri cu permisiunea autorităților abilitate la acele culturi și soiuri, unde se atestă un deficit oarecare.

În teritoriu activează 173 agromagazine, care pun la dispoziția beneficiarilor funciari toată gama de

soiuri și hibrizi de culturi legumicole înscrise în Registrul Soiurilor de Plante al Republicii Moldova.

În scopul aprovizionării producătorilor agricoli cu semințe certificate, inclusiv gospodăriilor țărănești și de fermier, Direcția Control Semincer a expediat informația privind ofertele de semințe autohtone spre realizare de către gospodăriile licențiate în acest domeniu, în adresa direcțiilor raionale pentru agricultură și Direcțiilor de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer din teritoriu.

Conform dispoziției nr.1-d din 03.03.2009, în mod obligatoriu, șefii Direcțiilor raionale, teritoriale, municipale de Supraveghere Fitosanitară și Control Semincer efectuează controale sistematice privind reglementarea comercializării semințelor și materialului săditor de culturi agricole în piețele orășanești, municipale și în magazinele agricole din republică pentru asigurarea populației cu material semincer și săditor de calitate înaltă, cu propagarea în mass media pe marginea acestor reglementări.

Programe și proiecte de susținere a tineretului antrenat în dezvoltarea business-ului agricol

Actualmente, sunt în plin proces de implementare două programe majore de susținere logistică și economică a tinerilor antrenați în afaceri rurale:

Programul național de abilitare economică a tinerilor 2008-2010 – fundamentat prin HG nr. 664 din 03.06.2008, ce vizează preponderent aspectele conexe dezvoltării afacerilor agricole în mediul rural (în speță, susținerea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii), prin realizarea a 3 componente :

- Componenta I - Instruire și consultanță antreprenorială tinerilor antreprenori, cu vîrstă cuprinsă între 18-30 ani;

- Componenta II - Finanțarea proiectelor investiționale rurale prin acordarea de împrumuturi comerciale rambursabile, cu porțiuni de grant, precum și finanțarea contractelor de leasing;

- Componenta III - Monitorizare postfinanțare.

De notat că, prioritate este acordată beneficiarilor ale căror proiecte vor contribui la sporirea exporturilor și/sau la substituirea importurilor; fiind, totodată, respinse proiectele aferente creșterii și vinderii tutunului, fabricării pesticidelor, procurării pămîntului, precum și cele cu impact malefic asupra mediului înconjurător.

Valoarea maximă a împrumuturilor constituie 300000 lei, pe un termen de pînă la 5 ani, inclusiv prețul echipamentului, costurile pentru transportare, instalare, instruire, asigurare pe durata transportării și, după caz, inspecția.

Din suma principală a împrumutului, 60 la sută, precum și dobînda comercială aferentă a împrumutului, va fi rambursată de beneficiar băncii comerciale participante, conform contractului de credit și graficului de rambursare.

Totodată, la rambursarea fără întîrzieri a sumei principale a împrumutului, 40% a acestuia devine grant nerambursabil, fără dobîndă.

Proiectul „Dezvoltarea afacerilor pentru abilitarea economică a tineretului”, finanțat de Banca Mondială, UNICEF și USAID, cadrul căruia vor fi deschise, cu asistență din partea experților în domeniul formării și planificării afacerilor, circa 60 de afaceri cu profil agricol și non-agricol. Beneficiarii reprezintă tinerii cu vîrsta cuprinsă între 18 și 30 ani, din satele și orașele mici ale țării care sunt instruiți și sprijiniți financiar pentru crearea unor afaceri viabile, preponderent, în sectorul agrar.

Asistența este gratuită și prevede:

- instruire în domeniul dezvoltării afacerilor;
- asistență la identificarea potențialelor oportunități de afaceri, în elaborarea tehnică a propunerilor de afaceri, în procesul de înregistrare a afacerii;
- suport la elaborarea aplicației pentru grant și cererii de creditare;
- asistență post-creare de pînă la doi ani după inițierea afacerii.

Avantajele proiectului rezidă într-o schemă de finanțare extrem de avantajoasă:

- maximum 50% grant;
 - 40% credit pentru minim 2 ani;
 - cel puțin 10% din contribuție proprie.
- Valoarea maximă a proiectului – 10000 USD.
Mărimea maximă a grantului – 5000 USD.

Perioada minimă de rambursare a resurselor creditare – minim 2 ani;

Activități eligibile:

- dezvoltarea producției agricole;
- dezvoltarea prelucrării, depozitării, ambalării, comercializării și altor activități aferente agriculturii;
- orice altă activitate non-agricolă în spațiul rural, inclusiv: comercială, turism, artizanat, etc.

Ai o idee de afaceri: vino și realizeaz-o.

Linia fierbinte: 20 99 79

AGROinform a anunțat

În 2008 a continuat lucrul pentru crearea și dezvoltarea cooperativelor de întreprinzător, AGROinform fiind singura organizație care actualmente dispune de experiență și metodologie de succes în acest domeniu. Pe parcursul anului 2008, în cadrul proiectelor „Cooperarea pentru sporirea veniturilor” și „Alianța pentru Susținerea Pieței Agricole”, implementate de AGROinform, au fost asistate 32 de cooperative, care actualmente întrunesc aproximativ 1000 de membri. Comparativ cu anul precedent, în 2008, volumul vânzărilor prin intermediul cooperativelor, practic, s-a dublat, de la 6,325 mln lei până la 11,760 mln lei. În același timp, cu suportul AGROinform, a fost creată Asociația Producătorilor de Fructe din Moldova, la care au aderat 98 de producători de fructe din 26 de raioane ale Republicii Moldova.

Potrivit președintelui Consiliului de administrare al Federației, Alexei Ivanov, este vorba despre 59 cercuri de studii, inclusiv 49 de fermieri și 10 de femei, care la finele anului 2008 reuneau 767 de beneficiari direcți. Pe parcursul a trei ani de activitate a cercurilor de studii au fost lansate 21 de inițiative în direcția dezvoltării afacerilor agricole, elaborate 45 materiale de studiu, 9 publicații, 156 fermieri în perioada de raportare au aplicat tehnologii noi de producere pentru diverse sectoare.

Un alt produs este Baza de date „Analiza gospodăriilor țărănești”, care permite monitorizarea, la nivel de țară, a fluctuației și a tendințelor cultivării culturilor agricole.

Totodată, în 2008 au fost operate modificări conceptuale la activitatea Sistemului Informațional Marketing, pentru diversificarea gamei de servicii oferită beneficiarilor, în funcție de necesitățile acestora. În particular, a fost inițiată colectarea prețurilor angro de pe cinci piețe regionale la o gamă vastă de fructe, legume și cereale, precum și ale prețurilor săptămânale de la producători. Tot din 2008, a fost inițiată livrarea informațiilor din cadrul SIM în baza unor abonamente te-

matice.

Un alt subiect care a marcat în 2008 activitatea Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova AGROinform a fost reprezentarea intereselor membrilor săi - fermieri și antreprenori rurali. Eforturile principale în acest sens au fost orientate spre perfecționarea cadrului legal, în special în domeniul politicilor de subvenționare și a celor care reglementează activitatea de antreprenariat a fermierilor mici și mijlocii.

Astfel, pe parcursul anului trecut, au fost organizate mese rotunde regionale pentru consultarea fermierilor în domeniul subvenționării. Propunerile identificate au fost consultate cu organizațiile partenere din domeniul agriculturii, pentru atingerea unei viziuni comune asupra subiectului, după care au fost prezentate Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare.

Alexei Ivanov a accentuat că, în comparație cu anul 2007, a fost extins spectrul serviciilor comerciale, acordate de către organizațiile regionale (OR) AGROinform, și anume: (1) mai multe OR au încheiat contracte de colaborare cu agenți economici mari din regiuni pentru prestări servicii; (2)

au fost semnate acorduri de colaborare și acordarea de servicii contra plată pentru APL; (3) organizațiile regionale oferă servicii nu doar pentru producătorii agricoli, dar și pentru alte categorii de beneficiari sub formă de instrurii în cicluri (contabilitate; protecția muncii).

În același timp, anul 2009 marchează o schimbare importantă ce ține de abordarea conceptuală în activitatea Federației. Aurelia Bondari, directorul executiv al AGROinform, a informat audiența că, pe parcursul anului trecut, Federația a implementat cinci proiecte. Din anul viitor este planificată unificarea acestor proiecte, pentru a acorda asistență complexă antreprenorilor rurali și fermierilor. Aceste activități vor fi grupate pe câteva direcții prioritare. Este vorba despre lobby și reprezentarea intereselor, marketing, cooperarea fermierilor și dezvoltarea afacerilor, extensiune și dezvoltarea organizațională. Activitățile planificate vor viza desfășurarea unei campanii de lobby pentru îmbunătățirea cadrului legal ce reglementează activitatea de antreprenariat și reprezentarea intereselor la nivel raional și comunitar în domeniul aplicării corecte a legislației. În domeniul marketingului, sunt planificate conferințe regionale pe produs, care să abordeze un anumit domeniu sub aspect complex – de la producere și până la comercializare. Astfel, la Edineț va fi organizată conferința care va avea drept temă merele, la Fălești – cerealele, iar la Orhei – legumele. În același timp, în scopul promovării produselor de valoare înaltă

specifice unor regiuni concrete, vor fi organizate expoziții și târguri.

În domeniul cooperării se urmărește intensificarea activităților pentru stimularea asocierii pe grupe de interese – pentru irigare, producere ecologică etc. În același timp, se urmărește crearea unui sistem unic de dezvoltare a afacerilor pentru toată rețeaua și extinderea liniei de creditare în cadrul programului Alianța pentru Susținerea Pieței Agricole (ASPA) pentru toată rețeaua.

În domeniul extensiunii, o atenție specială va fi acordată promovării și aplicării inovațiilor, inclusive a celor ce țin de resurse renovabile de energie. Vor fi analizate problemele ce țin de schimbările climatice și măsurile în care acestea pot fi diminuate. Pentru a asigura o creștere continuă a capacităților profesionale ale angajaților din rețea, în timpul imediat următor

vor demara cursuri de autoinstruire, evaluare și certificare a angajaților, cu atribuirea unor grade de calificare.

Conferința Națională a Membrilor Federației AGROinform a constituit și un excellent prilej pentru producători agricoli și antreprenori rurali pentru a expune viziunile sale asupra soluțiilor pentru problemele cu care se confruntă, ținând cont că la eveniment a fost prezent viceministrul agriculturii, Ion Perju.

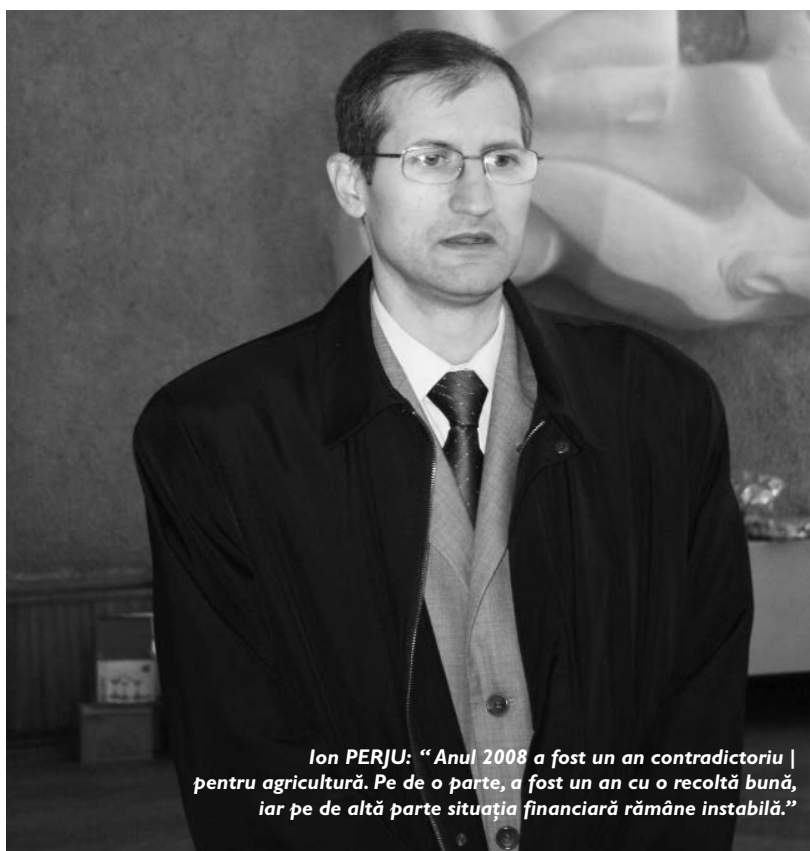
Astfel, Ion Besarab, președintele Cooperativei „GramineusCom”, a exemplificat avantajele asocierii pentru depășirea unor multe impedimente, menționând că, datorită aplicării unor standarde commune de calitate pentru toți membri, dar și a cantității mari de cereale disponibile în stoc, a reușit să încheie contracte avantajoase de comercializare. În același timp, Ion Besarab a atras

Sergiu Veșca: „În mare parte, acestea au fost create de Departamentul Moldova-Vin, care a impus niște prețuri minime de export care erau cu mult peste cele oferite de cumpărătorii din țările vecine și au pus producătorii în imposibilitate de a-și vinde strugurii.”

prioritățile sale pentru viitor

Ion PERJU: "Anul 2008 a fost un an contradictoriu | pentru agricultură. Pe de o parte, a fost un an cu o recoltă bună, iar pe de altă parte situația financiară rămâne instabilă."

atenția asupra fenomenului dublării unor atribuții ale diferitelor structuri de control, care duc la scumpirea producției comercializate și tergiversarea procedurilor. Oratorul a propus

excluderea din procedura de obținere a autorizației pentru depozitarea producției agricole a unuia din figuranți, sau la nivel regional, sau la cel național, ținând cont că în ambele cazuri

procedurile efectuate sunt identice.

În același context a vorbit și Sergiu Veșca, președintele Asociației producătorilor de struguri. Potrivit lui, anume datorită asocierii, producătorii de struguri din raionul Telenești au reușit să obțină condiții bune pentru livrarea strugurilor la fabricile de vin, precum și să obțină achitarea integrală pentru producția livrată. Referindu-se la problema exportului de struguri la finele anului 2008, Sergiu Veșca a afirmat că, în mare parte, acestea au fost create de Departamentul Moldova-Vin, care a impus niște prețuri minime de export care erau cu mult peste cele oferite de cumpărătorii din țările vecine și au pus producătorii în imposibilitate de a-și vinde strugurii. "Ministerul Agriculturii, la nivel de Guvern, trebuie să oblige Departamentul Moldova-Vin să respecte cadrul legal național, pentru a nu admite depășiri ale atribuțiilor sale și pentru a crea condiții favorabile pentru exportul producției autohtone".

Prezent la eveniment, ministrul adjunct al Agriculturii și Industriei Alimentare, Ion Perju, a declarat că anul 2008 a fost un an contradictoriu pen-

tru agricultură. Pe de o parte, a fost un an cu o recoltă bună, iar pe de altă parte situația financiară rămâne instabilă.

Referindu-se la problema achitărilor pentru producția agricolă livrată la prelucrare, în particular struguri, Ion Perju a menționat că Ministerul Agriculturii a solicitat fabricilor de vinuri să continue achiziția de struguri de la producători, dar că problema achitărilor este acută. Actualmente, potrivit oficialului, fabricile de vinuri datorează producătorilor peste 100 mln de lei, dar că această problemă va fi soluționată imediat după ce va fi reluat exportul de vinuri în Federația Rusă, cea mai importantă piață de desfacere pentru producția vinicolă moldovenească.

În altă ordine de idei, în contextul subvenționării producătorilor agricoli, ministrul adjunct al agriculturii a menționat că sumele planificate în buget sunt în creștere, chiar dacă rămân insuficiente.

"Din puținul pe care-l avem, în 2008 au fost oferite 658 mln de lei subvenții. Totodată, au fost achitate acele datorii la subvenții pe care le-a avut statul față de producătorii agricoli, astfel aceștia din urmă au deja o bază fi-

nanciară pentru demararea lucrărilor de primăvară", a remarcat Ion Perju.

În finalul Conferinței, au fost alese organele de conducere ale Federației AGROinform pentru următorii doi ani. Delegații la Conferință l-au reales pe Alexei Ivanov în funcția de președinte al Consiliului de administrare. Totodată, au fost desemnați și membrii Consiliului de administrare. Astfel, Componența Consiliului este următoarea:

1. **Sergiu Gultureanu, Căușeni**
2. **Alexei Gheorghiev, Nisporeni**
3. **Meletie Moraru, Hâncești**
4. **Ion Besarab, Fălești**
5. **Ion Stihari, Cantemir**
6. **Valeriu Tizu, Drochia**
7. **Valerian Cegan, Râșcani**
8. **Eugenia Grăjdianu, Glodeni**
9. **Vasile Nita, Pereșecina**
10. **Maria Andronachi, Edineț**

În componența Comisiei de cenzori au fost delegate trei persoane: Larisa Vălcu, director executiv al organizației regionale AGROinform din Cantemir, Ion Vlădeș și Claudia Savin, fermieri din Ungheni și, respectiv, Orhei.

Fii cu un pas înainte, Abonează-te la ECO!!!

- Știri economice de ultimă oră
- Două ediții lunare specializate, gratuite: ECO Financiar, ECO Capital Uman
- Istории de succes
- Analize, evoluții și tendințe de pe piață

PM 21749 ECO (pers. fizice)

1 luna	12.26
3 luni	36.78
6 luni	73.56
12 luni	147.12

PM 23749 ECO (pers. juridice)

1 luna	31.20
3 luni	93.60
6 luni	187.20
12 luni	374.40

nr. 146 24.10.2007

ECO

magazin economic

Succesul tău în afaceri

AXA management consulting

Prețurile la terenurile pentru construcții vor crește cu 10-30%

Centrala de la Cuciurgan și-a schimbat din nou acționarii

Tranzacția încă nu este finalizată, din care cauză numele firmei este ținut, deocamdată, în taină

De mai mulți ani se vorbește despre faptul că Gazprom ar vrea să devină dacă nu proprietar, atunci acționar important

În prezent, Centrala lucrează cu patru blocuri energetice din cele 12 existente, adică la o capacitate de circa 35%

Sunt purtate negocieri cu proprietarii Centralei în privința reluării livrărilor de energie electrică în Moldova, de pe malul drept al râului Nistru

CURSUL VALUTAR

1\$ EUR = 16.3359 lei

1\$ USD = 11.4925 lei

1\$ RON = 4.8424 lei

1\$ RUB = 0.4613 lei

1\$ UAH = 2.2724 lei

INVESTPRIVATBANK

DEPOZITUL

TRIO LIDER

TERMEN 12 LUNI

Nr. 4, 31 octombrie 2007

ECO

ediție lunară

Financiar

a creditelor

tru imobil și construcții

perspective bune pe termen mediu

În zilele anului curent, piața creditelor pentru imobil, construcție și dezvoltare se roșea de nivelul de 2,5 miliarde de lei

o perspectivă mai lungă de timp, o sursă de până la 30% în total portofoliul de pe sistemul bancar este una care poate fi atinsă

va fi mai degrabă stabilă în ceea ce privește rata dobânzii la credite, iar desigur, a acestora ar putea să fie vorba într-o etapă ulterioară

lei cu piața bancară, în R. Moldova începe să se dezvolte și piața ne-bancară a leilor (precare/imobiliare)

etapă de început se află și piața leasing-ului imobiliar

stria de asigurări va trebui să răspundă evoluțiilor de pe piață prin creșterea și renașterea de produse specializate

în ceea ce privește evoluția din piața de leasing, este de așteptat să fie mai bună decât în cazul leasingului bancar, dar totuși, mai lent decât în cazul leasingului ne-bancar

în ceea ce privește evoluția din piața de leasing, este de așteptat să fie mai bună decât în cazul leasingului bancar, dar totuși, mai lent decât în cazul leasingului ne-bancar

în ceea ce privește evoluția din piața de leasing, este de așteptat să fie mai bună decât în cazul leasingului bancar, dar totuși, mai lent decât în cazul leasingului ne-bancar

0 800 888 88

www.leasing.md

Leasing Imobiliar

15%

Nr. 2, 24 octombrie 2007

ECO

ediție lunară

Capital Uman

clubul managerilor de resurse umane

ul forței de muncă -

scant pe termen lung

Fostele țări comuniste din Europa de Est trebuie să investească în oameni

Noile state UE duc lipsă de forță de muncă

Alegerea corectă a premergătorilor asigură economii considerabile și recolte mai calitative

larna din care tocmai am ieșit a fost caracterizată, deja tradițional, cu temperaturi înalte, în special în a treia decadă a lunii ianuarie, când am avut temperatura medie cu 8 grade mai mult decât media anuală. Același lucru l-am avut și în prima decadă a lunii februarie. În ansamblu, pe ultima lună a iernii trecute temperatura a fost cu 3 grade mai înaltă decât media multianuală. Și aceasta, în mare măsură, a provocat începutul vegetației la culturile cerealiere de toamnă. Ba chiar a provocat și unele temeri cu consecințe probabile.

Totuși, situația s-a normalizat. La sudul republicii a început chiar creșterea rădăcinilor de la nodul de înfrățire, la nord – doar vegetația.

Acest diapazon de oscilare a temperaturii dintre noapte și zi nu a fost atât de mare, astfel încât nu au fost cheltuite substanțe de rezervă, cele care se absorb la nodul de înfrățire. Deaceea starea culturilor cerealiere de toamnă este relativ favorabilă.

Desigur, starea lor depinde de mai mulți factori, în mare măsură de premergător, de fertilizare, de lucrarea solului, măsurile de protecție, etc. Alegerea corectă a premergătorilor permite obținerea unor recolte mai calitative cu cheltuieli mai mici.

Menționez și faptul că dacă noi am avut noroc din toamnă de precipitații și am obținut o germinație și o înfrățire bună la majoritatea semănturilor, practic, astăzi, 70 la sută din semănturi sunt înfrățite. Avem și unele suprafețe, circa 30 la sută din semănturi, care se află în faza de 2-3 frunzulițe sau în faza de ac. Dar, indiferent de starea semănturilor, situația necesită să fie monitorizată, individual pentru fiecare câmp. În zona de sud, iar pe alocuri și în nord există riscuri de atac a semănturilor de grâu, amplasate pe terenuri cultivate anterior cu grâu sau orz de toamnă. În aceste cazuri persistă pericolul mai mare de atac de trip și păduchi, de putregai la rădăcini. Din acest motiv, vreau să atenționez producătorii agricoli: anume acum, primăvara, trebuie să ne gândim pe ce terenuri vom semăna la toamnă

cerealele din prima grupă. În caz contrar, vom avea permanent probleme, în special de ordin fitosanitar.

Semănturile de toamnă care au fost amplasate după premergători târzii, cum este floarea-soarelui, porumbul, sfecla de zahăr, vor fi mai îmburuienite. Astfel, vor necesita o doză mai mare de îngrășămintă. Însă riscul cel mare mare ține de calitatea grâului. Nu vom putea obține grâu de calitate după premergători târzii. Cu hrana suplimentară pe care vom administra-o acum, în primăvară, vom avea posibilitate să influențăm recolta la hectar și conținutul de gluten. Dar nu vom putea influența asupra grupei de gluten, adică anume calitatea propriu-zisă. Din acest motiv, este foarte important să luăm în calcul necesitatea amplasării corecte după premergători și să acordăm atenție maximă perfecționării structurii suprafețelor însămânțate, adică să avem un raport optim între culturile cu diferită biologie sau, mai ales, cu aceeași biologie.

Acum referitor la măsurile necesare de întreprins nemijlocit pe suprafețele ocupate cu grâu și orz de toamnă. Sunt foarte binevenite precipitațiile care au căzut recent și mai continuă în unele zone și în zilele acestea. Cu puțin timp mai devreme, am determinat rezervele de umiditate în stratul de 2 metri și am constatat că în semănturile de toamnă amplasate pe premergători buni, situația era favorabilă. În cazul celor amplasate după așa premergători, cum sunt floarea-soarelui și sfecla de zahăr se atesta un deficit de umiditate în al

Nu vom putea obține grâu de calitate după premergători târzii. Cu hrana suplimentară pe care vom administra-o acum, în primăvară, vom avea posibilitate să influențăm recolta la hectar și conținutul de gluten. Dar nu vom putea influența asupra grupei de gluten, adică anume calitatea propriu-zisă

doilea metru al solului. Și acest deficit varia de la 30 la 60 de mm. În acest mod, precipitațiile recente sunt foarte binevenite pentru a compensa deficitul de umiditate.

Fertilizarea culturilor de toamnă

Hrănirea suplimentară se face după ce vor trece aceste ploie, iar solul se va matura fizic. Aici nu trebuie să ne grăbim. Mulți ne întreabă: dar poate acum e cazul să începem lucrările de incorporare a îngrășămintelor în sol? Nu este cazul. Hrănirea suplimentară a semănturilor de toamnă se va face atunci când vegetația va începe intens. Și vom face această hrănire suplimentară la adâncimea nodului de înfrățire, pentru a asigura o utilizare maxim eficientă a azotului folosit, care să fie absorbit de plante și nu spălat de ploie sau depozitat în straturile mai adânci ale solului. Cu atât mai mult că există acum pericolul de depunere a acestor compuși chimici

în apele freactice, de unde ajung în fântânile cu apă potabilă.

Dozele de îngrășămintă vor fi divizate în funcție de premergători, de cantitatea de fertilizant folosiți deja din toamnă, de lucrarea solului, precum și de alți factori.

Pe circa 35 la sută din suprafețe grâul de toamnă a fost amplasat după premergători târzii, cum ar fi floarea-soarelui, de exemplu. În aceste situații sau în cazul în care grâul a fost amplasat pe grâu, doza de fertilizare va fi de până la 60 de kg de substanță activă la hectar. Însă, în aceste situații, fertilizantii vor fi folosiți în două rate. La prima etapă vor fi introduse îngrășămintele acum, în primăvară, cum numai devine posibil de ieșit în câmp. A doua etapă de fertilizare începe în momentul în care începe perioada de ieșire în pai a culturilor cerealiere.

Dacă premergătorul este mai timpuriu, doza de fertilizare poate să fie de 30 de kg de substanță activă la hectar.

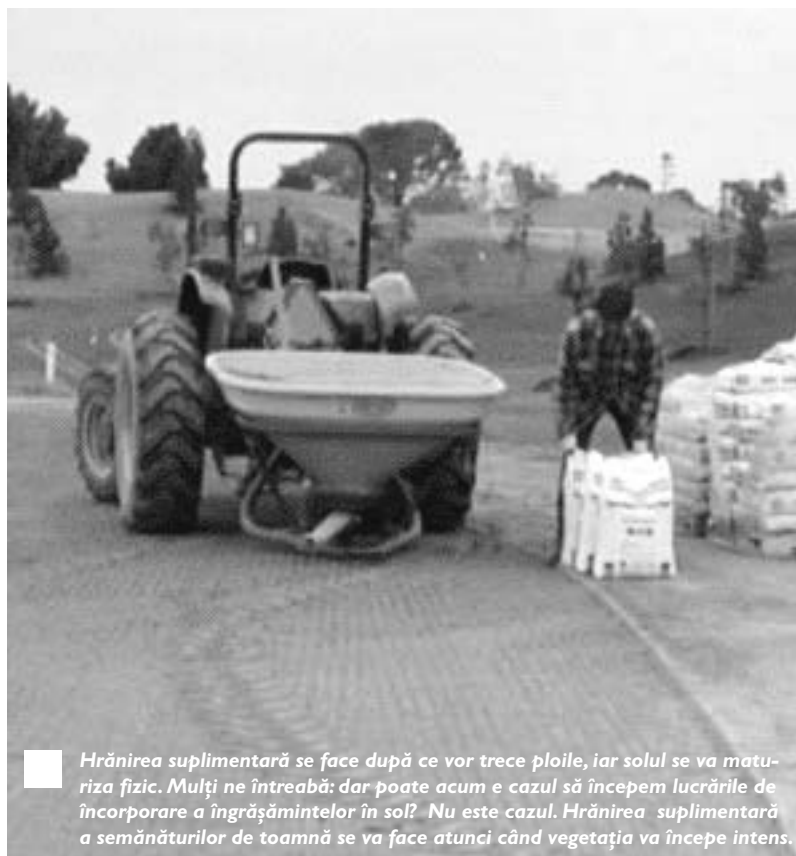
Este important ca pe câmpurile unde plantele nu au înfrățit încă, adică sunt în faza de ac sau au 2-3 frunzulițe,

să nu ne grăbim cu hănnirea suplimentară. În acest caz trebuie de așteptat până plantele vor înfrățit și abia atunci va fi efectuată hrănirea suplimentară.

Dacă avem grâu amplasat după alți premergători, cum este grâu pe grâu, trebuie să ținem cont că anul trecut am avut o cantitate abundentă de paie. Deaceea va exista o concurență în folosirea azotului de către plante și de către microorganismele din sol. Dacă nu au fost folosiți fertilizantii din toamnă trebuie să compensăm acest deficit de azot, substanță atât de necesară plantelor.

Și încă un aspect important, la culturile amplasate după premergători târzii va fi un grad mai înalt de îmburuienire. Deaceea trebuie să dispunem de o rezervă de erbicide. Un procedeu recomandat este folosirea grapelor, în special a celor austriece, care permit de a combate buruienile într-o măsură extraordinară de bună pe terenurile ocupate cu culturi cerealiere de toamnă.

Boris BOINCEAN, șeful Secției sisteme agricole la Institutul Științifico-Practic de Fitotehnice

Hrănirea suplimentară se face după ce vor trece ploile, iar solul se va matura fizic. Mulți ne întreabă: dar poate acum e cazul să începem lucrările de incorporare a îngrășămintelor în sol? Nu este cazul. Hrănirea suplimentară a semănturilor de toamnă se va face atunci când vegetația va începe intens.

Piața imobiliară va intra pe linie moartă, dacă leul se va deprecia esențial

Analiză efectuată de
Agenția Info-Prim Neo

Piața terenurilor destinate construcțiilor și a caselor particulare va intra pe linie moartă, dacă leul se va deprecia de două ori. Această situație va fi condiționată, spun experții imobiliari, de criza financiară mondială care atrage inevitabil în urma sa deprecierea valutei naționale în raport cu valuta străină. Deși pentru terenurile destinate construcției s-a manifestat întotdeauna un interes sporit, actualmente nu se fac investiții. Experții afirmă că lipsa investițiilor de pe această piață este provocată de panica totală a populației și nici într-un caz de factori economici.

În 2008 prețurile medii la loturi de teren au rămas practic nemodificate, variațiile nu au depășit limitele de 7-10 %. Costul mediu a variat între 15-34 mii euro/ha. Și segmentul caselor private individuale a înregistrat prețuri stabile.

Piața terenurilor de construcție între ciocan și nicovală

Șeful departamentului imobil nelocativ al Bursei imobiliare „Lara”, Ghenadie Gurdiș, a declarat pentru Info-Prim Neo că piața loturilor de teren destinate construcțiilor practic nu există, iar această

tivitatea. Celelalte nu au resurse financiare de achiziție a terenurilor pentru construcții. Unele chiar au stopat construcțiile în desfășurare.

Nici populația nu se grăbește să facă achiziții. Așteaptă o scădere a prețurilor, iar această scădere se va produce inevitabil. Totul depinde de evoluția lucrurilor pe plan mondial, dar și de posibilitățile de depreciere a monedei naționale în raport cu valuta străină. Asfel, de exemplu, dacă valuta națională se va deprecia de două ori, atunci prețurile la terenurile pentru construcție pot să scadă cu circa 40%, estimează Ghenadie Gurdiș.

Sugrumați de leul puternic

Autoritățile depun tot efortul pentru a nu permite deprecierea leului, deși o depreciere treptată a monedei naționale trebuia inițiată încă din luna august 2008, consideră Veaceslav Ioniță, expert al Institutului pentru Dezvoltare și Inițiativa Sociale „Viitorul”. Expertul spune că menținerea leului puternic se face din considerente politice. Dacă o depreciere a valutei ar salva economia țării, atunci aceasta ar sărăci populația, fapt care ar pro-

de 20-30% sau 12-13 lei pentru un dolar, s-ar ușura puțin viața celor din construcții, s-ar reduce prețurile la imobile în euro, iar agenții economici ar putea să-și vândă construcțiile cel puțin la valoarea sumelor cheltuite. La ora actuală agenții economici din domeniul imobiliar sunt sugrumați de leul puternic”, a declarat Veaceslav Ioniță. În opinia expertului, o depreciere de 20-30% ar aduce mai mulți bani pe piața imobiliară, în timp ce o depreciere de 50-100% ar stopa investițiile pe această piață.

„Dacă moneda națională se va deprecia cu circa 50-100%, în imobiliare nu se vor mai face investiții cel puțin timp de jumătate de an”, a explicat Ioniță. Rezervele valutare ale Băncii Naționale a Moldovei (BNM), în februarie 2009, au înregistrat o scădere cu peste 20% comparativ cu lunile iulie-august 2008, ajungând la circa 1450 mln dolari, atenționează expertul.

Pe de altă parte, BNM neagă posibilitățile de depreciere semnificativă a monedei naționale în raport cu valuta străină. Potrivit unui comunicat al BNM, declarațiile analiștilor economici cu privire la posibilele deprecieri ale leului moldovenesc sunt „neîntemeiate și provoacă doar panică și agitație”. Fluctuațiile cursului de schimb al leului moldovenesc, care sunt influențate de mai mulți factori, inclusiv de fluxul net de valută străină înregistrat prin intermediul băncilor licențiate ale Moldovei, sunt monitorizate și actualmente nu denotă schimbări majore care ar fi putut să provoace o depreciere semnificativă a cursului de schimb al leului moldovenesc față de dolar, afirmă oficialii ai BNM. BNM spune că dispune de rezerve valutare suficiente, care ar acoperi mai mult de 3 luni de import de mărfuri și servicii, pentru a satisface cererea temporară de lichidități de valută străină și va utiliza toate instrumentele disponibile, pentru a preîntâmpina fluctuațiile excesive ale cursului de schimb al leului moldovenesc față de dolar. Și băncile licențiate din Moldova dispun de lichidități suficiente în valută străină care, la situația din 20 februarie 2009, s-au majorat cu 54 mln dolari comparativ cu finele anului 2008 și permit satisfacerea cererii de valută pe piața internă.

Vindem sau cumpărăm?

Experți de la „Lara” recomandă persoanelor care au în proprietate terenuri și vor să le vândă să o facă acum, întrucât se așteaptă o scădere a prețurilor. Potrivit lui Ghenadie Gurdiș, șeful departamentului imobil nelocativ, în condițiile crizei financiare banii sunt marfă. Prețuri mai mari nu vor exista, iar cumpărătorul este cel care dictează condițiile de achiziție. Dacă azi vânzătorul crede că prețurile terenurilor destinate construcțiilor sunt mici, atunci mâine își va da seama că acestea sunt extrem de bune. Prețul mediu de vânzare a terenurilor pentru construcții variază în Chișinău între 10-15 mii euro per ar (1 ha=100 ari). În timp ce în suburbii este de 3 mii euro ar pentru un ar.

Nici piața caselor private nu este în dezvoltare în condițiile crizei. Oamenii au interes pentru case, însă nu se grăbesc să le cumpere. Potențialii cumpărători mai așteaptă o scădere a prețurilor, explică Vlad Musteață, specialist pe imobile în cadrul Bursei imobiliare „Lara”. Prețurile la casele individuale au scăzut cu 10-15% comparativ cu toamna anului 2008 și variază între 100 și 700 mii euro în Chișinău. Potrivit lui Musteață, situația de pe piața imobiliară din R. Moldova este direct legată de evenimentele pieței mondiale. Astfel, cum se va derula situația pe plan mondial, cu mici întârzieri, evenimentele se vor repeta și în Moldova.

Tranzacțiile se vor intensifica către toamnă

Posesorii de proprietate imobiliară, dar și experții, așteaptă o revigorare a pieței.

Primii își doresc creșterea prețurilor. Populația are convingerea că primăvara imobilele, atât locuințele cât și terenurile, sunt mai scumpe decât toamna, iar acest fapt îi face pe experți să creadă că aspectul sezonier va determina, mai aproape de toamnă, intensificarea tranzacțiilor pe piața imobiliară.

Produse de uz fitosanitar noi

Protecția plantelor este un element tehnologic esențial important în agricultura Republicii Moldova, țară preponderent agrară. Annual, în lipsa efectuării măsurilor de protecție a culturilor agricole, fermierii suportă pierderi enorme. În scopul obținerii unor recolte stabile, bogate, calitative și competitive de produse agricole sunt aplicate un șir de procedee și mijloace de protecție a plantelor, de combatere integrată a dăunătorilor, bolilor și buruienilor prin utilizarea științific argumentată a produselor de uz fitosanitar.

Prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 897 din 8 decembrie 1994, pe lângă Ministerul Agriculturi și Industriei Alimentare a fost creat Centrul de Stat pentru

Atestarea și Omologarea Produselor de Uz Fitosanitar și al Fertilizanților cu Consiliul Republican pentru Aprobarea Produselor de Uz Fitosanitar și al Fertilizanților cu sarcinile principale:

- organizarea și efectuarea încercării-testării de stat a produselor de uz fitosanitar și al fertilizanților noi la instituțiile științifice respective;
- efectuarea înregistrării și reînregistrării produselor cu eliberarea certificatelor de omologare;
- formarea unui sortiment nou și eficient de produse de uz fitosanitar și fertilizanți;
- pregătirea și publicarea Registrului de stat al produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților, permise pen-

tru utilizare în Republica Moldova, precum și suplimentele la acesta.

Testarea de Stat este baza înregistrării (omologării) de Stat a acestor produse în Republica Moldova. Testarea de Stat are drept scop stabilirea eficacității biologice, gradului de toxicitate, măsurile sanitaro - igienice precum și a procedeeleor de protecție a mediului înconjurător, a produselor folosite, cu garanția eficacității lor biologice înalte, siguranței pentru sănătatea omului și mediului înconjurător. Pentru testarea de Stat sunt acceptate produsele, care asigură recolte suficiente a culturilor agricole, de o înaltă calitate și cu riscul minim pentru om și mediul înconjurător.

Pentru porumb

Denumirea comercială, forma preparativă, substanța activă, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării, grupa de toxicitate	Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha, l/t, kg/t)	Organismul nociv		Modul, perioada și limitele de utilizare	Termenul ultimului tratament până la recoltare (Num. maximal de tratamente)	Termenul de ieșire în câmp pentru efectuarea lucrărilor manuale (mecanizate)
		Denumirea științifică	Denumirea populară			
1	2	4	5	6	7	8
ERBICIDE						
Adengo 465 SC (tiencarbazon 90 g/l + isoxaflutol 225 g/l + cipsulfamid 150 g/l) “Bayer Crop Science AG”, Germania 03-0510 18.02.2009 IV/-	0,35-0,4	-	Buruieni mono- și dicotiledonate anuale	Prin stropirea solului după semănat fără încorporare	- (1)	7 (3)
Batu, WG (rimsulfuron, 500 g/kg + tifensulfuron-metil 250 g/kg) OOO “Ruton”, Ucraina 03-0461 03.12.2008 IV	0,02-0,025 + 200 ml Talant	-	Buruieni mono- și dicotiledonate anuale	Prin stropirea sămănăturilor în faza de 3-5 frunze a culturii	60 (1)	7 (3)
Deviz 48 SA (dicamba, 480 g/l) “Agrotrade Ltd”, Bulgaria, OOO “Agorus”, Rusia 03-0355 29.10.2008 III	0,4-0,8	-	Buruieni dicotiledonate anuale, inclusiv cele rezistente la 2,4-D și unele perene	Prin stropirea sămănăturilor în faza de 3-5 frunze a culturii	- (1)	7 (3)
Dicopur Top 464 SL (2,4-D, 344 g/l + dicamba (săruri de dimetilamină), 120 g/l) “Nufarm GmbH &Co KG”, Austria 03-0474 03.12.2008 III	1,0-1,5	-	Buruieni dicotiledonate anuale, inclusiv cele rezistente la 2,4-D și 2M-4H	Prin stropire în faza de 3-5 frunze a culturii	-(1)	10 (3)
Dublon Gold, WG (nicosulfuron, 600 g/kg + tifensulfuron-metil, 150 g/kg) ZAO “Firma Avgust”, Rusia 03-0505 18.02.2009 IV/-	50-60 gr/ha + Adui (0,2 l/ha)		Buruieni mono- și dicotiledonate anuale	Prin stropirea sămănăturilor în faza de 3-5 frunze a culturii (fazele inițiale de dezvoltare a buruienilor)	- (1)	7 (3)
	70 gr/ha + Adui (0,2 l/ha)		Buruieni dicotiledonate anuale, monocotiledonate anuale și perene			
Esquire 4 SC (nicosulfuron, 40 g/l) “AGROS S.A.”, Grecia 03-0507 18.02.2009 IV/-	1,25-1,5	-	Buruieni monocotiledonate anuale și dicotiledonate anuale și perene	Prin stropirea sămănăturilor în faza de 3-5 frunze a culturii	- (1)	7 (3)
*Lancelot 450 WG (aminopirialid, 300 g/kg + florasulam, 150 g/kg) “Dow Agro Sciences”, Austria 03-0503 18.02.2009 IV/-	30-33 g/ha	-	Buruieni dicotiledonate anuale și perene	Prin stropirea sămănăturilor în faza de 3-7 frunze a culturii	- (1)	7 (3)
Lontrel Grand 75 WG (clorpiralid, 750 g/kg) “Dow Agro Sciences”, Austria 03-0361 29.12.2008 III	0,12-0,2	Cirsium spp., Sonchus spp., Polygonum spp., Anthemis spp., Hibiscus trionum, Centaurea cyanus, Ambrosia spp.	Specii de pălămidă, susai, hrișcă, romaniță, zămoșită, albăstriță, ambrosia	Prin stropirea sămănăturilor în faza de 3-5 frunze a culturii	- (1)	7 (3)
Major 90 EC (acetoclor, 900 g/l) “Simonis”, Olanda, OOO “Agroflex”, Ucraina 03-0453 29.10.2008 III	2,5-3,0	-	Buruieni mono- și unele dicotiledonate anuale	Prin stropirea solului până sau după semănat până la apariția plantulelor, cu încorporare	- (1)	7 (3)
Ouragan Forte 500 SL (glifosat, 500 g/l) “Syngenta AG”, Elveția 0440 29.12.2008 III	1,5	-	Buruieni mono- și dicotiledonate anuale și perene	Prin stropirea buruienilor în perioada de creștere activă, cu 2 săptămâni înainte de semănat	- (1)	7 (3)
Notă: La câmpuri destinate pentru semănatul culturilor agricole (porumb)						
FUNGICIDE						
*Fitolecari, SC (flutriafol, 250 g/l) “Sunrise Chemical Ltd”, China 02-0486 29.12.2008 III	0,25	Cercospora beticola, Erysiphe betae	Cercosporioză, făinare	Prin stropire în perioada de vegetație	60 (2)	7 (3)
Vzliot 90 EC (acetoclor, 900 g/l) “Agrotrade Ltd”, Bulgaria, OOO “Agorus”, Rusia 03-0451 29.10.2008 III	2,0-3,0	-	Buruieni mono- și unele dicotiledonate anuale	Prin stropirea solului până sau după semănat până la apariția plantulelor, cu încorporare	- (1)	7 (3)
INSECTICIDE						
Alphamax 100 EC (alfa-cipermetrin, 100 g/l) „S.A.M. Laboratoires Sanigene”, Monaco 01-0470 18.02.2009 III	0,15-0,2	Heliothis armigera	Buha fructificațiilor	Prin stropire în perioada apariției inflorescențelor feminine, cu excepția hibridilor timpurii și extratimpurii Notă : Omologat la porumb zaharat.	30 (1)	10 (4)
RODENTICIDE						
Klerat, 0,05 g (brodifacum, 0,05 g/kg) „Syngenta”, Elveția 07-0080 03.12.2008 I	Până la 3 kg/ha, 5 g/vizuină	Microtus avales, Apodemus agrarius	Șoareci de câmp	Repartizarea în vizuini sau alte ascunzișuri ale rozătoarelor, unde nu au acces alte animale cu sânge cald. Repartizarea se efectuează cu doze speciale la densitatea populațiilor de la 10-20 până la 600 vizuini/ha cu intervalul dintre repartizări de 16 zile, dar nu mai mult de 2 repartizări pe sezon.	-(1-2)	- (-)
Denumirea comercială, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării	Compoziția chimică, %		Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha)	Modul, perioada și limitele de utilizare		Numărul maximal de tratamente
FERTILIZANȚI						
Azsol, Adob “ADOB”, Polonia F – 015 03.12.2008 IV	Azsol 6-12-6 Azsol 36 Extra N-36,3 % MgO-4,5% B - 0,027% Cu – 0,27% Fe – 0,027% Mn –1,35% Mo –0,00067 Zn –0,013% Adob Zn (Zn (IDHA) – 4,6%		Azsol 36 Extra sau Azsol 6-12-6 (12,0 l/ha) + Adob Zn (8,0 l/ha)	Un tratament foliar în faza de 5-6 frunze a culturii		1
Nutrivant Plus “Fertilizers &Chemicals”, Israel F – 016 18.02.2009	NPK (6-23-35) + 1MgO + 0,1B + 0,2Mn + 0,2Zn + 0,2Cu + 0,05Fe + 0,002Mo + Fervivant		4,0	Un tratament foliar în faza de 3-5 frunze a culturii		1

Înregistrate în Republica Moldova

Pentru piersic

Denumirea comercială, forma preparativă, substanța activă, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării, grupa de toxicitate	Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha, l/t, kg/t)	Organismul nociv		Modul, perioada și limitele de utilizare	Termenul ultimului tratament până la recoltare (Numărul maximal de tratamente)	Termenul de ieșire în câmp pentru efectuarea lucrărilor manuale (mecanizate)
		Denumirea științifică	Denumirea populară			
1	2	4	5	6	7	8
FUNGICIDE						
Klonil Forte 500 SC (clorotalonil, 500 g/l) "S.A.M. Laboratoires Sanigene", Monaco 02-0483 29.12.2008 III	2,0	Taphrina deformans	Băsicarea frunzelor	Prin stropire în perioada de vegetație	21 (2)	7 (3)
Dinazol Plus 500 EC (difenconazol, 250 g/l + propiconazol, 250 g/l) "S.A.M. Commercias", Monaco 02-0472 03.12.2008 IV	0,2-0,25	Taphrina deformans	Băsicarea frunzelor de piersic	Prin stropire în perioada de vegetație	30 (2)	7 (3)
INSECTICIDE						
Devis Pro 2,5 EC (deltametrin, 25 g/l) „The scientific fertilizer company PVT Limited”, India, „Ilnstal” SRL, Moldova 01-0504 18.02.2009 III/I	0,5	Grapholitha molesta, Myzodes persicae	Molia orientală a fructelor, păduchele verde al piersicului	Prin stropire în perioada de vegetație	30 (2)	7 (3)

Pentru prun

Denumirea comercială, forma preparativă, substanța activă, firma producătoare, țara, numărul și data înregistrării, grupa de toxicitate	Norma de consum a preparatului (l/ha, kg/ha, l/t, kg/t)	Organismul nociv		Modul, perioada și limitele de utilizare	Termenul ultimului tratament până la recoltare (Numărul maximal de tratamente)	Termenul de ieșire în câmp pentru efectuarea lucrărilor manuale (mecanizate)
		Denumirea științifică	Denumirea populară			
1	2	4	5	6	7	8
INSECTICIDE						
Alphamax 100 EC (alfa-cipermetrin, 100 g/l) „S.A.M. Laboratoires Sanigene”, Monaco 01-0470 18.02.2009 III/I	0,3	Hoplocampa flava, Cydia funebrana	Viespea galbenă a prunelor, viermele prunelor	Prin stropire în perioada de vegetație	50 (1)	10 (4)
Leotrin 100 SC (lambda cihalotrin, 100 g/l) "S.A.M. Laboratoires Sanigene", Monaco 01-0482 29.12.2008 III	0,35-0,4	Hoplocampa flava, Cydia funebrana	Viespea galbenă a prunelor, viermele prunelor	Prin stropire în perioada de vegetație	20 (2-3)	10 (4)
*Rubin D, EC (clorpirifos, 500 g/l + cipermetrin, 50 g/l) „Tragusa Ltd”, Spania 01-0509 18.02.2009 III/I	1,5	Cydia funebrana	Viermele prunelor	Prin stropire în perioada de vegetație, până la începutul fazei de creștere intensivă a fructelor	60 (1)	10 (4)
Salut 40 EC (dimetoat, 400 g/l) „Simonis”, Olanda, OOO „Agroflex”, Ucraina 01-0459 03.12.2008 III	2,0	Cydia funebrana	Viermele prunelor	Prin stropire în perioada de vegetație	40 (2)	10(4)
Start 10 EC (zeta-cipermetrin, 100 g/l) “Simonis”, Olanda, OOO “Agroflex”, Ucraina 01-0452 29.10.2008 III	0,3	Hoplocampa flava	Viespea galbenă a prunelor	Prin stropire în perioada de vegetație	25 (2-3)	7 (3)
SUBSTANȚE ACTIVE SUPERFICIALE						
Vapor Gard (di-l-p-mentenă, 960 g/l) “Aventro, Sarl”, Elveția 11-0477 03.12.2008 IV	1,0%	-	Adjuvant-antitranspirant	Un tratament foliar în perioada de vegetație cu aproximativ 4 săptămâni până la recoltare. Norma de consum a soluției de lucru – 800-1000 l/ha.	- (1)	- (-)

Asociațiile de economii și împrumut, lovite de criză

Asociațiile de economii și împrumut (AEI) din Moldova resimt deja efectele crizei economice. „Ne aflăm la început de criză. Avem probleme cu rambursările. Oamenii își plătesc din ce în ce mai greu tranșele la creditele luate”, a declarat pentru Info-Prim Neo Oleg Gheorghies, director executiv al AEI din comuna Roșietici, raionul Florești.

În opinia lui Oleg Gheorghies, faptul că asociațiile de împrumut nu pot cumpăra valută străină, le mărește gradul de risc în fața unei eventuale inflații. „În cazul unei inflații, singurul mod de protecție este să ridici rata dobânzii, dar aceasta nu putem s-o facem la nesfârșit. Dacă omul nu are de unde plăti, nu o să plătească” a menționat Oleg Gheorghies.

Și alți directori au spus că AEI sunt neprotejate în fața crizei, „un simplu zvon poate provoca problema mari”. „Dacă ar veni toți depunătorii din comună să-și ridice economiile, ar fi aproape imposibil să fac față. Și oamenii deja încep să-și ridice economiile. Toți depunătorii sunt alertați” a declarat Alexei Burlacu, director executiv al AEI din Vișoara, Edineț.

Un alt impediment în activitatea asociațiilor de economii și împrumut este creditarea scumpă pe care companiile de microfinanțare o acordă acestora. Potrivit legii, AEI nu au voie să contracteze bani din

afara țării, banii care provin de la instituțiile financiare externe fac o escală prin conturile instituțiilor moldovenești de microfinanțare. Și, deși acești bani sunt împrumutați pe o perioadă de 30 de ani, având o rată anuală de 0,75 %, instituțiile de microfinanțare cer AEI o dobândă de peste 20%.

„E adevărat că împrumuturile sunt contractate în valută, dar totuși ar trebui să mai reducă din dobândă, mai ales că împrumuturile sunt garantate de Guvern”, a mai spus Alexei Burlacu.

Directorii AEI consideră ca asociațiile de economii și împrumut vor supraviețui crizei, doar dacă vor micșora sumele destinate creditării, vor acorda credite pe termen scurt, investind doar în afacerile puterice.

AEI au apărut ca urmare a unui proiect derulat de Banca Mondială și Guvernul Republicii Moldova: Proiectul de Finanțare Rurală, demarat la sfârșitul anului 1996. În prezent există peste din 500 de AEI. Dintre acestea, 10% se finanțează din resurse proprii.

Marr Sugar Moldova promite că va achita datoriile față de producători până la sfârșitul lunii martie

Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF) a aprobat decizii cu privire la reperfectarea licențelor pentru 2 companii și eliberarea licențelor pentru 5 asociații de economii și împrumut.

CNPF a aprobat decizii cu privire la acordarea licențelor următoarelor asociații de economii și împrumut: „Negureni Credit” (în limita comunei Negureni, raionul Telenești cu extinderea teritorială a acțiunii licenței asupra satului Țințăreni), „Valea Fânului” (în limita satului Ermoclia, raionul Ștefan Vodă), „ Tigheci-Credit” (în limita satului Tigheci, raionul Leova, începând cu 25.03.2009 cu extinderea teritorială asupra satului Pleșeni, raionul Cantemir) și „Mașcăuți” (în limita satului Mașcăuți, raionul Criuleni). A fost acordată licență pentru desfășurarea activității asociației de economii și împrumut „Tețicani” pe un termen nelimitat în limita raionului Briceni. De asemenea, a fost avizată înregistrarea de stat a statutelor în redacție nouă a 9 asociații de economii și împrumut.

Potrivit CNPF, a fost aprobată decizia cu privire la reperfectarea licenței pentru brokerul de asigurare-reasurare „Elita-Broker” SRL pentru a desfășura activitatea de intermediere în asi-

gurări și/sau reasigurări. La fel, a fost reperfectată licența pentru dreptul de a desfășura activitate în domeniul asigurărilor și pentru brokerul de asigurare „Amsicons” SRL.

În aceeași ședință a fost aprobat actul de reevaluare a valorilor mobiliare deținute de F.I.N.N. „Credo-Invest” SA în proces de lichidare din proprie inițiativă. În actul respectiv au fost incluse 23 pachete de acțiuni care, în conformitate cu prevederile Legii privind fondurile de investiții, vor fi înstrăinate în cadrul licitațiilor, fără anunțul prețului inițial.

Prin decizia Consiliului de Administrație al CNPF au fost aprobat e rapoartele generale privind lichidarea fondurilor de investiții F.I.P. „MCI-Fond”, F.I.N.N. „Zodiac-Invest”, F.I.N.N. „Papyrus-Invest” și F.I.N.N. „BSV-Invest” și proiectul de repartizare a mijloacelor bănești rezultate din lichidarea fondurilor nominalizate.

„Producătorul Verde” reduce costurile de producție pentru crescători de vite

● O instalație asigură zilnic o tonă de furaje anul împrejur Producția de carne și lapte crește cu până la 17%

Șocurile prin care trece economia în ultimele luni face mult mai dificilă activitatea de antreprenariat, oamenii de afacerii fiind nevoiți să se adapteze de urgență la noile condiții. În caz contrar, este pusă sub semnul îndoielii viabilitatea afacerii. Una din soluții ar fi adaptarea unor noi tehnologii, cu un consum redus de resurse și cu randament maxim.

O astfel de soluție este oferită de proiectul „Producătorul Verde”, care presupune creșterea de cereale pentru nutreț cu eforturi minime și eficiență maximă.

Această tehnologie presupune creșterea, în decurs de o săptămână, a unei cantități de masă verde care, în cazul unor procedee tradiționale, ar necesita luni de zile.

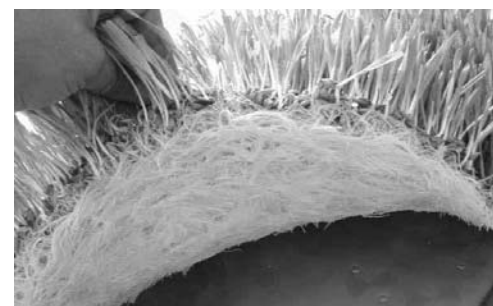
Astfel, pentru desfășurarea activităților conform proiectului „Producătorul Verde”, este nevoie doar de un spațiu cu dimensiunile de 3x12x2,5 m cu rafturi, pe care să fie așezate containerele cu germenii de orz. În aceste condiții, zilnic, se obține până la o tonă de masă verde cu înalte calități nutritive pentru vite. Pentru a controla procesul de creștere, precum și pentru recoltare sunt suficienți doar doi angajați, care să muncească

nu mai mult de patru ore pe zi. O singură instalație poate produce suficientă hrană calitativă pentru 60 de vaci mulgătoare sau pentru 500 de oi. Nutrețul obținut conține 16% de proteine ușor digerabile și asigură o creștere cu 17% a producției de lapte și a cărnii.

Avantaje:

- Aprovizionarea cu nutrețuri calitative și ieftine pe tot parcursul anului;
- Reducerea suprafețelor ocupate de culturi pentru nutrețuri și utilizarea pentru cultivarea unor culturi agricole mai valoroase;
- Reducerea utilizării produselor chimice – fertilizanților și substanțelor de protecție a plantelor;
- Reducerea costurilor pentru combustibil;
- Reducerea costurilor de salarizare;
- Reducerea consumului de apă pentru irigare;
- Reducerea utilizării altor tipuri de nutrețuri, mai costisitoare.

În concluzie, utilizarea tehnologiei „Producătorul Verde” permite creșterea eficienței activității de antreprenariat, prin reducerea cheltuielilor de producție a laptelui și a cărnii din contul nutrețurilor ieftine.

Afacerile rurale sub influența crizei

În pofida scăderii consumului sub influența crizei financiare și economice, moldovenii își extind afacerile în mediul rural. În ultimii patru ani, în 25 de localități ale Republicii Moldova au fost inițiate și dezvoltate peste 100 de afaceri în cadrul proiectului „Dezvoltare economică locală”, implementat de Centrul Național de Asistență și Informare a Organizațiilor Neguvernamentale din Moldova „CONTACT”. Pentru următorii doi ani, proiectul își propune să extindă afacerile în domeniul serviciilor și dezvoltării competitivității întreprinderilor locale.

Un număr de 25 de sate din Republica Moldova au beneficiat, începând cu anul 2005, de câte un grant în mărime de circa nouă mii de dolari SUA în cadrul proiectului sus-menționat. Pe baza asistenței respective, în fiecare localitate a fost înființat câte un Centru de planificare economică ce acordă sprijin consultativ și informațional antreprenorilor. Totodată, a fost creat și câte un Fond giratoriu, administrat de Asociațiile de Economii și Împrumut, din care sunt finanțate în condiții avantajoase afacerile neagricole. Astfel, pe parcursul celor patru ani de activitate, din Fondul giratoriu a fost creditată inițierea și dezvoltarea a 92 de afaceri, cu o rată medie a dobânzii de 20%. În același timp, au fost create 600 locuri de muncă permanente și peste 100 - sezoniere.

Stela Ciobu, expert în cadrul proiectului sus-menționat, a precizat la solicitarea unui corespondent al ziarului că jumătate din afacerile dezvoltate în aceste localități sunt noi. Circa 25 la sută din aceste afaceri aparțin sferei de producere, iar peste 30% - serviciilor, ceea ce pentru localitățile rurale este un indicator benefic. „Ne bucură mult faptul că ponderea afacerilor din producție și comerț este înaltă, menționează Stela Ciobu. - Acest lucru este și mai semnificativ în condițiile crizei financiare care a afectat Republica Moldova și le creează băncilor comerciale dificultăți la gestionarea portofoliului de credite, iar consumul a scăzut semnificativ.”

Zeci de afaceri au fost susținute financiar din Fondul giratoriu creat în comuna Roșietici din raionul Florești care constituie circa 90 mii de lei, precizează consultantul

local Natalia Ceban. Numărul mare de afaceri finanțate în această comună se datorează interesului manifestat de agenții economici pentru a obține instruire în domeniu. „Locuim într-o comunitate performantă, deoarece satul Roșietici a obținut multe proiecte spre finanțare, spune Natalia Ceban. - Asta datorită faptului că avem instruirea necesară, știm să realizăm un plan de afaceri și să punem lucrul pe roate. Din anul 2005, de la lansarea proiectului, în localitatea noastră au fost inițiate patru afaceri, printre care se numără producerea fortanului, creșterea ciupercilor, producerea mierii, comercializarea cărnii de nutra. Deși împrumutul a fost acordat pe un termen de doi ani, doar într-un an oamenii de afaceri au început să ramburseze toată suma.” Cu toate acestea, în prezent, mulți dintre moldovenii care revin de la muncă de peste hotare se tem să-și plaseze banii în afaceri, afirmă Natalia Ceban. După ce ani la rând am convins categoria respectivă de cetățeni că, dispunând de surse financiare, poți iniția o afacere de succes și rămâne în țară, acum, în condițiile crizei, a revenit frica de a investi.

Dezvoltarea sectorului economic în localitățile rurale este principalul mijloc de reducere a sărăciei la sat, opinează Eugenia Ioxa, consultant local la Centrul de Planificare Economică din satul Mîndrești, raionul Telenești. Potrivit ei, moldovenii care revin de la muncă din străinătate și intenționează să-și deschidă o afacere în localitatea de baștină reprezintă la moment principalii beneficiari ai proiectului. „Oamenii care se întorc din străinătate vin cu bani, dar și cu intenția de a iniția o afa-

cere, povestește Eugenia Ioxa. - Venim cu ideea ca oamenii aceștia care se întorc cu bani să nu investească în casă, reparație, mașini, după cum se întâmplă cel mai des, dar să-și inițieze o afacere în localitatea de baștină. Lumea știe deja că în localitate există un Centru de Planificare economică unde se pot adresa chiar și pentru a se interesa de o idee de afacere. Noi le prezentăm planul strategic de dezvoltare a localității elaborat pentru o perioadă de 15-20 de ani. Astfel, ei își aleg cu ce ar dori să se ocupe și investesc. O afacere de proporții constă în crearea unei fabrici de cărămidă în comună. Aici este nevoie de investiții substanțiale, de aceea, așteptăm investitori dispuși să plaseze banii aici.”

Experții în economie sunt de părere că, în anul curent, volumul banilor transferați de cetățenii moldoveni aflați la muncă peste hotare se va reduce substanțial. Potrivit datelor statistice, în a doua jumătate a anu-

lui 2008, volumul lunar al transferurilor efectuate de cetățenii Republicii Moldova care muncesc peste hotare s-a redus cu peste 20 la sută. În noiembrie 2008, moldovenii au trimis acasă prin bănci doar 112 milioane de dolari, comparativ cu 180 mln - în luna iulie. Consultanții în domeniul afacerilor spun că, din cauza situației incerte din economie, moldovenii nu mai sunt tentați să inițieze afaceri proprii. Potrivit Eugeniei Ioxa, există semne de alarmă din partea agenților economici care se ocupă cu comerțul, din cauza că scade consumul. „Nu se mai transmit atât de mulți bani din străinătate și lumea de la sate nu are pe ce cumpăra mai multe produse, precizează consultantul. - O afacere prosperă la nivel local erau până nu demult brutăriile. Acum, cei care au pornit această afacere simt cel mai tare criza, deoarece în aceste condiții mulți oameni încep să coacă pâine acasă. Spre exemplu, într-un sat din raio-

nul Telenești un agent economic a achiziționat în anul curent o linie de producere a franzelei, dar între timp s-a înregistrat o scădere bruscă a vânzărilor acestui produs.”

O afacere mai puțin obișnuită la moldoveni este deschiderea unui centru de reparație și comercializare a bicicletelor importate din Statele Unite ale Americii. Constantin Bîndiu, președintele Asociației oștești „Consult Nord” din raionul Drochia, spune că s-a decis să pornească pe această cale, aflând că în cadrul proiectului un loc aparte îl ocupă afacerile de orientare socială. Grantul de cinci mii de dolari americani oferit în cadrul proiectului „Dezvoltare economică locală” a fost utilizat în totalitate pentru serviciile de transportare a celor peste 400 de biciclete donate de o organizație din SUA. „Ne-au donat 477 de biciclete și 15 mașini de cusut, spune Constantin Bîndiu. - Este un proiect binevenit pentru comunitate. La moment, bicicletele sunt reparate, căci nu sunt noi. Am deschis două locuri de muncă. M-a mirat faptul că primii clienți au fost persoane de vârstă a treia. Ei solicită bicicleta cu bagaj ca mijloc de transport ieftin. Prețul bicicletelor variază de la 30 până la 150 de dolari.”

Cu referire la efectele așteptate ale crizei financiare și economice mondiale, Mihai Manoli, ex-ministru al finanțelor, a menționat pentru presa de la Chișinău că este necesar un plan anticriză la nivel guvernamental, care să fie cunoscut și de opinia publică. El este de părere că, în Republica Moldova, efectele crizei s-ar putea manifesta diferit de modul în care s-a răsfrânt asupra economiilor occidentale, care s-au confruntat mai întâi cu criza capitalurilor, iar apoi cu recesiuni în sectorul de producere. În Occident, au existat probleme privind acțiunile, hârtiile de valoare, iar la noi - în relațiile dintre bănci și întreprinderi, în sensul achitării creditelor, a mai menționat Mihai Manoli.

Pentru perioada 2009-2010, în cadrul aceluiași proiect, reprezentanții Centrului „Contact” își propun să dezvolte potențialul economic local prin asigurarea accesului agenților economici la servicii profesionale de consultanță în afaceri, susține Margareta Vameș, coordonatorul Proiectului. „În următorii doi ani vom lucra doar în localitățile în care a fost implementat proiectul, concentrându-ne pe afacerile inițiate deja, precizează Margareta Vameș. - Este nevoie ca acestea să se extindă. Ne vom axa pe dezvoltarea competitivității a 15 întreprinderi prin oferirea serviciilor de consultanță în domeniu și îmbunătățirea condițiilor de dezvoltare a businessului prin susținerea afacerilor în sfera prestării serviciilor”

Proiectul „Dezvoltare Economică Locală” este implementat de Centrul CONTACT, cu susținerea financiară a Fundației SOROS-Moldova și Interchurch Organization for Development Cooperation din Olanda (ICCO).

O afacere mai puțin obișnuită la moldoveni este deschiderea unui centru de reparație și comercializare a bicicletelor importate din Statele Unite ale Americii

Vor reveni sau nu emigranții moldoveni acasă?

Fundația CASE pentru cercetări sociale și economice în Moldova a lansat un nou studiu despre efectele migrației și a remitențelor, care concludă, printre altele, că Chișinăul nu ar trebui să se bazeze pe migrație ca o soluție pentru combaterea sărăciei din țară.

„Accentul trebuie să fie pus pe dezvoltarea producției în Moldova și pe construirea infrastructurii, în special, în localitățile rurale”, a declarat Matthias Luecke, unul dintre autorii studiului.

Cercetarea constată că numărul moldovenilor plecați peste hotare a crescut constant în ultimii zece ani, de la 100 de mii de oameni în 1999, la 350 de mii în 2008. Remitențele au atins o cotă de 36% din PIB, plasând Republica Moldova pe locul doi în lume la acest indicator, după Tadjikistan. Conform sondajului, realizat de CASE Moldova împreună cu CBS AXA, regiunea găgăuză este cea mai puternic afectată de migrație – aproximativ 34% din populația adultă a regiunii locuiește și muncește peste hotare. Pe de altă parte, emigranții din nord trimit cele mai mare sume de bani în țară – circa 100 de mii de lei (circa 7500 de euro) anual pe persoană, adică dublu peste media pe țară.

Banii trimiși de la rudele de peste hotare reprezintă a treia sursă de venit pentru locuitorii de la sate, după salarii și pensii, reprezentând 12% din veniturile gospodăriilor casnice.

Autorii studiului i-au întrebat pe intervievați ce salarii i-ar încuraja să se întoarcă în Republica Moldova. Suma indicată variază între șapte și opt mii de lei sau 500 de euro (700-800 de dolari) în cazul celor care și-au exprimat opțiunea în valută străină.

În prezent salariul mediu pe economie în Republica Moldova este de aproximativ 2500 de lei (185 de euro).

Analiza efectuată de fundația CASE Moldova scoate la iveală și o „inechitate paradoxală” – gospodăriile casnice cu ve-

nituri mai mari primesc și cele mai mari sume de peste hotare, în timp ce familiile sărace beneficiază de remiteri mai mici. Reieșind anume din această concluzie, experții au indicat că remitențele nu sunt o soluție pentru combaterea sărăciei, ci doar accentuează inechitatea socială.

„Datele arată că nivelul consumului a atins în 2008 cote aproximative cu cele din 1989, adică din perioada sovietică. Nu putem spune, însă, că nivelul general de trai este același. Unii o duc mult mai rău, alții – mult mai bine”, a spus Matthias Luecke.

Cei care primesc bani de peste hotare nu sunt stimulați să investească în afaceri sau, cel puțin, să îi depună la bancă, mai constată autorii cercetării. Doar 6 procente din locuitorii de la sate dețin un cont curent.

Problema migrației a revenit în atenție în contextul crizei economice mondiale, iar unii experți au arătat că Republica Moldova ar putea suferi – va scădea volumul de bani trimiși de peste hotare, iar mulți muncitori moldoveni vor fi forțați să revină în țară.

Opinia Expertului Matthias Luecke:

„Nu se prevede nimic dramatic pentru Moldova”

„Nu se prevede nimic dramatic pentru Moldova”, este de părere Matthias Luecke. Dumnealui argumentează: „Nu toți moldovenii lucrează în țări și sectoare afectate de criză”.

„Probabil că unii muncitori de pe șantierele de construcții din Moscova

vor fi constrânși să revină în țară. Atunci este de datoria Guvernului să le creeze oportunități de muncă aici. Și este momentul potrivit să se investească în infrastructură, în special la sate. Alți muncitori probabil că își vor căuta de lucru în alte țări”, a subliniat expertul.

Matthias Luecke consideră că, în linii generale, Republica Moldova și-a atins apogeul în ceea ce privește migrația, astfel că numărul de emigranți și volumul de remitențe se stabilizează. „Cu siguranță nu vom mai asista la creșteri ca în anii precedenți. Ritmul

Doar salariile între șapte și opt mii de lei sau 500 de euro (700-800 de dolari) i-ar încuraja să se întoarcă în Republica Moldova

„Probabil că unii muncitori de pe șantierele de construcții din Moscova vor fi constrânși să revină în țară”

de creștere a remitențelor s-a temperat: în noiembrie 2008 a scăzut chiar, după care a urmat o creștere în decembrie. Așteptăm datele din ianuarie să vedem care e tendința”.

În altă ordine de idei, expertul străin s-a arătat mirat de modul în care emigranții moldoveni fac donații. „Aproximativ 15% dintre emigranți donează bani pentru scopuri sociale – marea ajoritate pentru biserici. Sunt și eu religios, însă, mă miră că nu se donează pentru orfeline sau spitale”, spune Matthias Luecke.

Dumnealui crede că Guvernul trebuie să încurajeze dualitatea donațiilor sau, altfel spus, a investițiilor – cetățeanul oferă o mie de dolari pentru un apeduct sau gazoduct, iar cealaltă mie să fie asigurată de stat – „toți au de câștigat!”

Vladimir Voronin: „Suntem interesați ca moldovenii să revină acasă”

Șeful statului s-a referit la problema migrației într-un interviu acordat recent postului rus de radio Eho

Moskvî. El a spus că, atunci când estimează numărul moldovenilor plecați la muncă peste hotare, autoritățile se bazează pe datele Serviciului de Grăniceri.

„În cazul în care cetățeanul pleacă din Moldova pentru o perioadă de peste trei luni, el este trecut automat într-o listă a celor plecați pe o perioadă mai mare, care probabil că muncesc în străinătate acolo (...) Și această cifră este de 220 – 280 de mii de oameni (...) Toate alte cifre vehiculate, de ordinul milioane – noi nu avem atâtea oameni în țară ca să emigreze”, a spus Vladimir Voronin.

Președintele moldovean a mai afirmat că numărul muncitorilor moldoveni de peste hotare, în special, din Rusia descrește continuu. Întrebat dacă ne putem aștepta la reîntoarcerea moldovenilor în țară pe fundalul crizei, Vladimir Voronin a răspuns: „Actualmente, suntem chiar foarte interesați ca ei să revină acasă, după ce au lucrat câțiva ani în diverse țări și diferite funcții, acumulând experiență și calificări profesionale”.

„Suntem gata să îi primim acasă și deja îi primim”, a adăugat președintele moldovean.

Dosar

Rezultatele cercetării statistice prin Ancheta forței de muncă, efectuată de Biroul Național de Statistică, arată că la 1 ianuarie 2008 au fost declarate plecate peste hotare la lucru sau în căutare de lucru – 335,6 mii persoane, ceea ce reprezintă 25,8% din totalul populației active de 15 ani și peste.

Mai mulți analiști au înaintat estimări proprii privind numărul de moldoveni plecați peste hotare, iar cele mai îndrăznețe prognoze arătau până la 1 milion de cetățeni aflați în afara țării.

Potrivit datelor Băncii Naționale, moldovenii de peste hotare au trimis anul trecut în țară peste 1 miliard 600 de milioane de dolari, cu 35% mai mult decât în 2007.

Guvernul a aprobat, în octombrie 2008, un Plan de Acțiuni privind stimularea reîntoarcerii muncitorilor emigranți moldoveni de peste hotare care prevede un șir de acțiuni în acest sens. Oponenții Guvernului au criticat planul pentru lipsa unor acțiuni concrete și finanțării necesare pentru activitățile incluse în program.

Cei care primesc bani de peste hotare nu sunt stimulați să investească în afaceri sau, cel puțin, să îi depună la bancă, mai constată autorii cercetării. Doar 6 procente din locuitorii de la sate dețin un cont curent

Regiunea ta. Ziarul tău. Agromediainform.

POȘTA MOLDOVEI

Prețuri de abonare (lei)

PM 21948

9 luni

6 luni

72

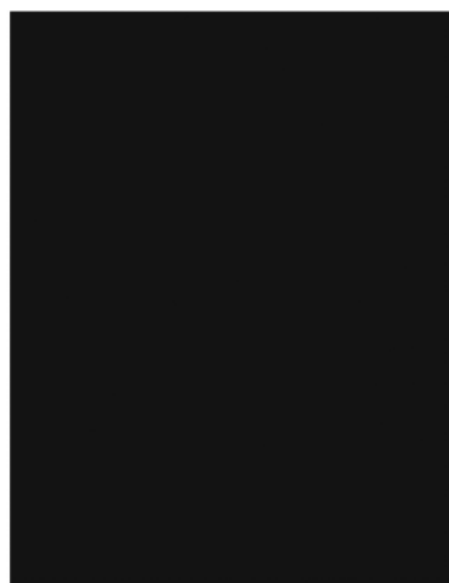
48

Abonamente la ziarul Agromediainform pot fi perfectate în toate oficiile poștale sau la adresa redacției, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 123 „V”

În fiecare ediție veți găsi informații veridice și complete care vor fi de folos la inițierea sau dezvoltarea afacerilor, identificarea noilor parteneri și a piețelor de desfacere. Vor fi oferite recomandări ale specialiștilor pentru diverse situații cu care se confruntă producătorii agricoli, informații despre politicile statului și cele europene în domeniul agriculturii și a afacerilor rurale etc.

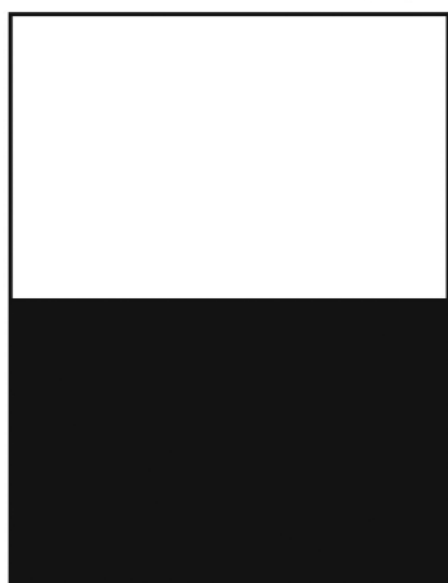

Tarife publicitate

1 pagină: 270 x 390 mm

Interior: 5200 lei
Ultima: 7300 lei

1/2 pagină: 270 x 195 mm

Interior: 2600 lei
Ultima: 3600 lei

1/4 pagină: 135 x 195 mm

Interior: 1300 lei
Ultima: 1800 lei

1/13 pagină: 270 x 30 mm

Interior: 400 lei
Ultima: 560 lei
În fiecare pagină: 4400 lei

Inserturi publicitare: piliante, broșuri etc.

1 leu bucata / pentru o apariție

În cazul mai multor apariții: 0,5 lei / bucata

Pentru calcularea altor module se va utiliza prețul pentru 1 centimetru pătrat de suprafață:

1 cm²: 10 lei - prima pagină
7 lei - ultima pagină
5 lei - paginile interioare

Reduceri:

5 % din suma totală - 3 apariții
10 % din suma totală - 5 apariții
20 % din suma totală - 10 și mai multe apariții

- Doriți să începeți o afacere în domeniul agricol și nu știți în ce domeniu să investiți?
- Doriți să extindeți afacerea existentă și nu sunteți siguri de unde puteți lua credit?
- Doriți să obțineți preț bun pentru producția crescută cu multă muncă?
- Doriți să fiți la curent cu noutățile din Moldova și regiune?

Ziarul „Agromediainform” este ceea ce de ce aveți nevoie!

Ziarul poate fi abonat în toate oficiile ÎS Poșta Moldovei și la redacție, (+37322) 235698

Regiunea ta. Ziarul tău. Agromediainform.

Departamentul Publicitate și Abonare Agromediainform
Tel.: (+373 22) 235698, GSM: (+373) 69328884 E-mail: publicitate@agroinform.md

La pregătirea ediției curente a ziarului au fost folosite informații ale agenților BASA-press, Info-Prim Neo, Omega

AGRO
inform

Publicație Periodică a Federației Naționale a Agricultorilor din Moldova “AGROinform”

Redactor-șef: Alexandru GÎSCĂ
Maketare: Gaby LUCHIȚA

Adresa redacției: MD-2004, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 123 V.
Tel.: 23-56-98
e-mail: publicitate@agroinform.md
www.agroinform.md, www.agravista.md

Comanda nr. 558

Tiparul executat PRAG-3

* OFERTE		
Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Ceapă	10 tone	Tiron Dumitru Cantemir, s. Visinesti, Tel.: 079599735
Floarea- soarelui	100 tone	Pociumbautanul Râșcani, s. Pociumbauți, Tel.: (256) 24584
Floarea- soarelui	30 tone	Holmis-agro Râșcani, s.Horodiște, Tel.: (256) 24584
Foarea-soarelui	10 tone	Agaci Valentina Hâncești, s.Bujor, Tel.: (269) 23408, 068083841
Grâu alimentar	1500 tone	Faunus Vladnic Ungheni, s. Todirești, Tel.: (236) 49520
Grâu alimentar	500 tone	Faunas primUngheni, s. Todirești, Tel.: (236) 49522, 069104074
Grâu alimentar	300 tone	Donic Anatolie Ungheni, s.Cioropcani, Tel.: (236) 76230, 76239
Grâu	150 tone	Pociumbautanul Râșcani, s. Pociumbauți, Tel.: (256) 24584
Grâu alimentar	100 tone	Holmis-agro Râșcani, s.Horodiște, Tel.: (256) 24584
Grâu	80 tone	Vitaloprosper Râșcani, s. Grinăuți, Tel.: (256) 2484
Grâu alimentar	7 tone	Tabara Gheorghe Nisporeni, Tel.: (264) 23261, 079659277
Grâu furajer	300 tona	Gruprijor-Agro Fălești, s. Chetriș, Tel.: (259) 61339, 51698, 069553653
Grâu furajer	150 tone	Holmis-agro Râșcani, s.Horodiște, Tel.: (256) 24584
Grâu furajer	100 tona	Bantea Ion Ungheni, s.Petrești, Tel.: (236) 42324
Masă verde de orz pentru furaj	nelimitat	Luna Clara Orhei, Tel.: (235) 29034, 079772580
Mazăre furajeră	100 tone	Vrabie Iurie Ungheni, s.Valea Mare , Tel.: (236) 43217
Mere	40 tone	Grigore Popa Ungheni, or. Cornești, Tel.: (682)96963
Lucernă balotată	3000 balo-turi	Holmis-agro Râșcani, s.Horodiște, Tel.: (256) 24584
Lucernă balotată	43 baloturi	Turculeț Vitalie Nisporeni, s. Vărzărești, Tel.: (264) 65586, (264) 23857, 079792920
Lucernă balotată	20 tone	Dobzeu Petru Nisporeni, Tel.: 079047890

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Porumb	nelimitat	Beiu Filip Orhei, s.Susleni, Tel.: (235) 46346, 46968, 0795)46392, Fax: (235) 24955,27768
Porumb boabe	nelimitat	Agrigevia Râșcani, s.Mălăești, Tel.: (256) 24584
Porumb alimentar	300 tone	Faunus Vladnic Ungheni, s. Todirești, Tel.: (236) 49520
Porumb furajer	150 tone	Vrabie Iurie Ungheni, s.Valea Mare , Tel.: (236) 43217
Porumb știuleți	80 tone	Ulinici Ion Nisporeni, Tel.: (264) 23453, 25470, 079035394
Porumb	70 tone	Vitaloprosper Râșcani, s. Grinăuți, Tel.: (256) 2484
Semințe de porumb	500 tone	IPC " Bucovăț" SRL Chișinău, Tel.: (022) 225112,) 222019, 079480289
Prune uscate	100 tone	Coop-NisPrun Nisporeni, Tel.: (264) 23050, 067123050
Prune uscate	8 tone	Strulea Tudor Nisporeni, s.Vărzărești, Tel.: (264) 63196, (022) 55 19 33, 069201482
Prune uscate	5 tone	Ionel Petru Nisporeni, s. Bălăurești, Tel.: (264) 48249, 23857, 0695)31629
Puieti de măr	600 bucăți	Mereuta Olga r-ul Căușeni, s. Zaim, Tel.: 067262321
Puieti de prune	700 bucăți	Mereuta Olga r-ul Căușeni, s. Zaim, Tel.: 067262321
Pomi altoiți de cais	8000 bucăți	Munteanu Ion Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72184
Pomi altoiți de prun	2000 bucăți	Munteanu Ion Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72184
Pomi altoiți de persic	25000 bucăți	Munteanu Ion Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72184
Pomi altoiți de vișin	3000 bucăți	Munteanu Ion Căușeni, s.Zaim, Tel.: (243) 72184
Portaltoi MM-106	nelimitat	RusMiLiud Orhei, s.Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55262, 0794) 57144
Puieti de măr	nelimitat	RusMiLiud Orhei, s.Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55262, 0794) 57144

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Puieti de măr	nelimitat	RusMiLiud Orhei, s.Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55262, 0794) 57144
Puieti de prun	nelimitat	RusMiLiud Orhei, s.Jora de Mijloc, Tel.: (235) 55262, 0794) 57144
Răsad de tomate și ardei dulci	nelimitat	Ionel Petru Nisporeni, s. Bălăurești, Tel.: (264) 48249, 23857, 069531629
Răsad de roșii.	nelimitat	Nis-AGROinform Nisporeni, Tel.: (264) 2 38 57
Răsad de ardei dulci	nelimitat	Nis-AGROinform Nisporeni, Tel.: (264) 2 38 57
Sfeclă roșie	50 tone	GȚ"Garbuz Alexandra" Râșcani, s. Pârlota, Tel.: (256) 24584
Semințe de lu-cernă	1 tonă	Holmis-agro Râșcani, s.Horodiște, Tel.: (256) 24584
Struguri de masă	150 tone	Carchelan Petru Nisporeni, s.Șișcani, Tel.: 069538979
Varză	10 tone	Dubciac Veaceslav Petru Hâncești, s.Bozieni, Tel.: (269) 59471, (269) 23408, 068083841
Varză	6 tona	Farima Ion Nisporeni, Tel.: (264) 22324, 079575117
Orz	150 tone	Gruprijor-Agro Fălești, s. Chetriș, Tel.: (259) 61339, 51698, 069553653
Orz furajer	80 tone	Vrabie Iurie Ungheni, s.Valea Mare , Tel.: (236) 43217
Semințe de orz	50 tone	Vrabie Iurie Ungheni, s.Valea Mare , Tel.: (236) 43217
Semințe de orz	40 tone	Faunus Vladnic Ungheni, s. Todirești, Tel.: (236) 49520
Stoloni de căpșune	15000 bu-cata	Pinzaru Nicolae Ungheni, s. Bumbata, Tel.: (236) 44275, 069400519
Semințe de mazăre furajeră	30 tone	Vrabie Iurie Ungheni, s.Valea Mare , Tel.: (236) 43217
Vin	5 tona	Ulinici Tamara Nisporeni, s. Vărzărești, Tel.: (264) 65269, (264) 23857
Vin roșu	3 tone	Pahomea Maria Nisporeni, s. Vărzărești, Tel.: (264) 65412,) 23857, 079138266
Vin alb sec	2 tone	Pahomea Maria Nisporeni, s. Vărzărești, Tel.: (264) 65412,) 23857, 079138266
Incubator INKA-2400	1 unitate	Turcan Vasile Drochia, s. Antoneuca, Tel.: (252) 27032, 078012222
Ștâlpi din beton (șpaleră).	3000 bucăți	Nis-AGROinform Nisporeni, Tel.: (264) 2 38 57

SGS Moldova

În scopul aplicării cerințelor standardelor internaționale în agricultură și promovării exportului produselor agroalimentare pe piețele internaționale, Compania SGS Moldova, membru al Grupului Internațional SGS - Lider Mondial și Inovator în domeniul inspecției, verificării, testării și certificării propune producătorilor agroalimentari:

Cursuri de instruire cu temele:

1. “Bazele actuale ale agriculturii ecologice și cerințele pentru exportul în Uniunea Europeană și alte țări a produselor alimentare ecologice conform Directivei Europene Nr. 834/2007” – 1 zi

2. „Codul Bunelor Practici în Agricultură GLOBALGAP: Punctele Critice de Control și Criteriile de Conformitate. Asigurarea Integrată a Gospodăriei „Fructe și legume proaspete”- 1 zi

Cursurile se vor desfasura în perioada : 23.03.2009 - 30.04.2009

Participantilor li se va înmîna certificat de participare la cursuri și material didactic

Locul desfășurării: SGS Moldova, str. Eminescu 7, Chisinau - Sala de conferință

Informatii suplimentare la tel. : 22 83 83 ; 22 10 13 sau pe adresa de email: sgs.moldova@sgs.com

WHEN YOU NEED TO BE SURE

SGS

* CERERI

Produs	Cantitate	Descrierea companiei:
Semințe din floarea de cartof	nelimitat	Luna Clara Orhei, Tel.: (235) 29034, 079772580

* Preț negociabil

Mai multe oferte și cereri găsiți pe www.agravista.md

COMERCIALIZĂM RĂSAD DE TOMATE, ARDEI și VARZĂ ÎN CANTITĂȚI NELIMITATE. Preț negociabil. Oferim spre comercializare un tractor UMZ cu cultivator. Relații la numerele de telefon (268) 74986, 079576180